

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Parada na Dan mladosti je bila tudi tokrat v Kranju skrbno pripravljena

Praznovanje Dneva mladosti

Praznično razpoloženje po vsej Gorenjski

NAJVEČJA PARADA V KRANJU

Kranj, 26. maja — Tudi na Gorenjskem je bilo v počastitev Dneva mladosti in 69. rojstnega dne maršala Tita toliko prireditev, da bi jih bilo nemogoče izvesti na en sam dan. Zato so se po vseh večjih gorenjskih krajih vrstile športne, kulturne in druge prireditve že skoraj v vseh dneh prejšnjega in tega tedna. Včerajšnji dan — Dan mladosti — pa so povsod še posebej počastili. Organizirali so pomembna športna srečanja, pripravili slavnostne akademije in odšli na izlete v znane partizanske kraje. V Trzinu in Kranju pa sta bili na ta dan tudi paradi mladosti, medtem ko je bila parada na Jesenicah že 14. maja, v Skofji Loki pa preteklo nedeljo.

Na predvečer Dneva mladosti je bila v Cufarjevem gledališču na Jesenicah osrednja akademija, ki jo je pripravil OK LMS. Govoru o pomenu praznovanja Dneva mladosti je sledil program, ki so ga izvajali pevski zbor in recitatorji jeseniške gimnazije ter pionirji, ki so vključeni v Športno društvo Jesenice. Na sam praznik je bil organiziran lahkoatletski dvoboj med dijaki jeseniške gimnazije ter dijaki tehnične srednje in metalurške industrijske šole. Dijaki so se pomerili v teku na 100 m, v teku na 1000 m, v skoku v višino, daljino in v metanju krogle. Na Hrušici so počastili Dan mladosti z razstavo pionirskih šolskih krožkov.

Z včerajšnjo parado so v Kranju svečano zaključili praznovanja ob Dnevu mladosti. Ze ves dan so se vrstila športna tekmovanja in izleti. Vse te slovesnosti so se zaključile, a obenem dosegle vrh v svečani paradi mladosti, ki se je pričela ob 17. uri popoldne in je trajala nekaj nad eno uro. Nad 4.000 mladih ljudi, ki je sodelovalo v paradi in več kot 10.000 Kranjčanov, ki se je zbralo na Titovem trgu in vzdolž

ulice, kjer je šla parada, je tako na najlepši način proslavilo Dan mladosti — rojstni dan maršala, človeka, borca, ki je ta dan praznoval 69. rojstni dan. Vsi ti mladi ljudje, ki smo jih sproščeni in veseli obrazov videli včeraj v pisani koloni so del našega jutrišnjega dne. Parada je krenila ob 17. uri iz ceste Jugoslovanske ljudske armade, prešla nato na Kokrško cesto, prečkala križišče na vrhu Jelenovega klanca, se zvrstila skozi Prešernovo ulico na Titov trg. Tu je stala slavnostna tribuna. Na tribuni smo poleg številnih političnih in družbenih delavcev opazili tudi sekretarja OK ZKS Janka Rudolfa, predsednika OLO Jakoba Zena, predsednika Okrajnega odbora SZDL, Martina Koširja, predsednika OK LMS Zdravka Krvino, predsednico Okr. odbora DPM Smiljo Gostiševu, sekretarja ObK ZKS Kranj Štefana Kadočiča, predsednika športnih društev za kranjski okraj Baldota Bitzjaka, podpredsednika občinskega ljudskega odbora Kranj Lojzeta Založnika in številne druge politične in družbene delavce. Po zaključku parade je vsa pisana množica prepravila Titov trg. Ob zaključku je vsem prisotnim govoril predsednik Občinske

ga komiteja LMS Kranj Ciril Globočnik. Med drugim je ob zaključku tudi dejal, da je tovariš Tito postal poslanec mlru, simbol teženj zastranih narodov in držav, ki si komaj osamosvojene iščejo svojo pot v boljše življenje. »To je dolg današnje generacije tebi, tovariš Tito in tistim revolucionarjem, ki so nam ustvarili današnji dan. To je dolg, ki nas obvezuje, da nadaljujemo in uresničimo velike ideje. Naj ti naše čestitke izražajo tudi našo pripravljenost, da bomo vredni nasledniki velikih teženj in naporov, ki si jih ti vložil za našo srečo.«

Parada je bila zaključena ob 18. uri. Na Titovem trgu, kjer je stala tribuna je vse od 17. ure dalje, ko je parada krenila iz ceste JLA vladalo svečano vzdušje. Ob 17.20 so stopili predstavniki političnih organizacij na svečano tribuno, in samo nekaj minut za tem so prikoračili prvi mladinci in mladinke mimo tribune. Na čelu so mladinci nosili Maršalovo sliko, za njo pa slike Mihe Marinka in Edvarda Kardelja ter dveh velikih borcev za proletarske pravice — Marxa in Engelsa. Pred slikami so nosili mladinski prapor in znak organizacije ljudske mladine. Za

tem pa so se zvrstili pionirji, mladinci in mladinke, člani številnih telesno vzgojnih organizacij. Člani športnega društva Triglav in njegovih klubov so navdušili pisano množico, ki je spremljala parado. Med vrstami športnikov v paradnem sprevodu so bili tudi naši znani smučarji — Majda Ankeletova, Maja Rutarjeva in Miša Jamnik. Športnemu društvu Triglav je sledilo športno društvo Mladost. Na to pa brigadirji, člani ljudske tehnikke, predstavniki JA, strelci, gasilci in taborniki ter člani mladinskih odsekov PD. Zelo prikupni so bili mladi mlincini — pionirji na mopedih ter mladi člani ljudske tehnikke. Tudi člani politične zveze v prikupnih uniformah so presenetili vse prisotne. Nekako ob 17.40 je bil prvi del parade zaključen. Samo nekaj minut za tem so prišli v paradi mimo tribune naši najmlajši — cicibančki v pisanih oblačilih. Nekateri so nosili balončke. Obenem pa so mladinci in mladinke, ki so se sodelovali v paradi napolnili Titov trg. Potem so mimo tribune prišli člani mladinskih organizacij iz šol in podjetij. Ves ta živo pisan sprevid se je zaključil nekaj po 6. uri zvečer.

J. K.

»PO POTEH STORŽIŠKEGA BATALJONA«

KRANJ — Na minulem razširjenem posvetu Občinske komisije za jugoslovanske pionirske igre v Kranju, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Planinskega društva Kranj, ObO ZB Kranj in taborniških organizacij, so razpravljali in sklepali o pripravah za izvedbo večkega mladinskega pohoda na Kališče pod Storžič, ki ga bodo izvedli v okviru proslav jugoslovanskih pionirskih iger 3. in 4. junija letoš

Sklenili so, da bo imel pohod »Po poteh Storžiškega bataljona« značaj partizanskega marša. Udeležilo se ga bo preko 300 pionirjev in mladincev kranjskih šol. — Osnovni bodo brigadi Staneta Rozmana in Staneta Zagarja. Obe

brigadi bosta imeli 3 bataljone, čet in 18 vodov in bosta skupno člani ZB krenili 3. junija med 12 in 14. uro iz Mač in Bašlja in nato prehodili vse pomembnejše kraje iz NOB. Zbor brigad bo na Kališču, kjer bodo pripravili partizanski tabor. Prihizevali se mu bodo po vojaških oziroma partizanskih edinicah z izvidnicami in patroljami, ga potem skupno napadli in zavzeli.

Okrepčali se bodo v partizanski kuhinji, šolska mladina pa bo ob tabornem ognju poskrbela za kulturni program.

DOGOVOR JESENISKIH KOMUNISTOV NA OBČINSKI KONFERENCI

Iskati rešitve in nakazovati pot

GLAVNA NALOGA KOMUNISTOV V DANASNJEM EKONOMSKEM IN DRUŽBENEM RAZVOJU

je med drugim dejal član CK ZK Slovenije Vlado Krivic

JESENICE, 26. maja — V delavskem domu na Jesenicah se je danes zbralo 175 delegatov Zveze komunistov jeseniške občine na občinski konferenci. Med gosti in predstavniki raznih ustanov in organizacij je konferenci prisostvoval tudi član CK ZK Slovenije Vlado Krivic, član okrajnega komiteja ZK Jakob Zen ter predstavniki občinskih komitejev ZK iz Trobvelj, Tolmina, Kranja in Radovljice. Občinski komitej je že pred konferenco dostavil delegatom obširno poročilo o delu organizacij ZK v tej občini in nakazal nekatere probleme. Sekretar občinskega komiteja Ivo Saksida pa je v uvodnem referatu še posebej opozoril na posamezne izkušnje in v dosedanem delu ter nakazal nekaj organizacijskih in ideoloških problemov, o katerih naj bi konferenca razpravljala in usmerila bodoče delo komunistov k še večjim uspehom. Razprava je bila zelo živahna. Delegati so največ govorili o nalogah komunistov med državljani v današnjem ekonomskem in družbenem razvoju. Na koncu so sprejeli zaključke in izvolili novo občinsko vodstvo.

Specifičnosti te komunne z močno industrijo (zlasti Zelezarno) imajo svoj odraz v vsem ostalem življenju komunne in seveda tudi v delu organizacije ZK. Zato je večina govornikov, a tudi sekretar v svojem referatu, naj več govorilo o problemih, ki nastajajo prav v teh pogojih. O tem je govoril zlasti Feldin Miro, Arzenšek iz Zelezarne, Stefan Nemeč, Janez Čučin, Ivan Krč in drugi.

LJUDJE PRED JERKOM

Zelo razumljivo je nakazal nekatere probleme Stefan Nemeč, ki je v glavnem povedal, da se v gospodarstvu te komunne preveč gleda samo železarno in proizvodnjo in da pri teh, dasi osrednjih problemih, vendarle puščajo preveč v ozadju proizvajalca — človeka. Tako je tam dobro pripravljeno za obsežne investicije preko 30 milijard dinarjev v prihodnjih 10 letih za rekonstrukcijo železarne in povečanje kvaliteten jekel. Niso pa zagotovljena minimalna sredstva za gradnjo nekaterih objektov družbenega standarda. V prihodnjih petih letih bi morali na Jesenicah zgraditi približno 1700 novih stanovanj. Hudo primanjkuje tudi primernih obratov za družbeno prehrano in podobno. Toda te gradnje, ki so ljudem nujno potrebne, so dokaj v ozadju.

Miro Feldin je dejal, da bi moral njihov občinski Zbor proizvajalcev bolj spremljati delo gospodarskih organizacij, bolj preučevati njihove probleme, izmenjavati medsebojne izkušnje, posredovati pri izdelovanju letnih in perspektivnih planov in tako močneje usmerjati razvoj komunne v okviru skupnih interesov. Tovariš Arzenšek je prav tako poudaril

odgovornost tistih komunistov, ki so v občinskih organih in v organih samoupravljanja v delovnih kolektivih, kajti med njimi, kot je menil ni še zadostnega sodelovanja. Hkrati pa današnji predpisi puščajo v določenih stvareh popolnoma proste roke in je samo stvar komunistov, da pravilno razumejo namen posameznih predpisov. Podjetje, na primer, nima nobenih obveznosti do komunalnih problemov, če ne smatra to za potrebno. V posameznih podjetjih se danes dogaja, da dajejo veliko denarja za investicije, premalo pa za obratna sredstva in za družbeni standard. Lanskoletni obračuni železarne so pokazali, da so tam znatno višje dvignili osebne dohodke kakor pa delovno storilnost, kar prav tako ni z družbenega vidika utemeljeno.

Vlado Krivic je svoje misli prikazal prav skozi te konkretne jeseniške pojave in težave. Poudaril je, da sedanji ukrepi v gospodarstvu v resnici puščajo marsikatero važno vprašanje ob strani, ki ga morajo reševati prav subjektivne sile — se pravi v prvi vrsti organizacije ZK. Zakonodajalec je že to upošteval. Zato nikakor ni prav, da danes posamezniki gledajo zgolj predpise in zakone in pri tem ne upoštevajo ali ne vidijo družbenih koristi, da skozi ekonomske računice ne vidijo novih socialističnih odnosov oziroma človeka. Komunisti morajo iz takih stališč iskati najboljše rešitve v vsakih težavah in nakazovati pot, kar je njihova glavna naloga.

Na željo večine delegatov so namesto popoldanskega dela konference nadaljevali z delom do 14. ure, volitve pa so opravili z dviganjem rok. —l. c.

Tudi v Skofji Loki je bila na Dan mladosti parada

Delegati med delom na jeseniški občinski konferenci ZKS

OBRAZI IN POJAVI

Četrta funkcija

Izvolili so nov odbor. Odbor kakršnih je pač veliko v vsaki vasi od pionirske organizacije pa tja do upokojeencev, Rdečega križa ali prostovoljne gasilske čete. Odbor pač, na kakršnih sloni naša družbena dejavnost, odbor z neplačanimi obveznostmi, odbor

navadnih državljanov, ki jim je pri srcu boljše življenje njih samih in okolice.

Ko so se sestali na prvi seji in začeli med seboj premlevati, kdo naj prevzame določene odgovornosti, so se ustavili pri tem, kdo naj bo blagajnik. Nastal je molk. Zakaj in kako, to bi nobeden ne

vedel povedati, toda vsem so se nebotično ustavili pogledi na Filipa. Predlagali so ga. Hudo se je vznemiril. »Imam že sto drugih funkcij! Dostil! Naj prevzame to nekdo izmed mladib«, se je branil. Potem je v resnici našel tri stvari, ki jih opravlja v drugih organizacijah. Imenovali so pa drugega blagajnika in Filip je bil le še odbornik brez zadolžitve, kajti tri funkcije, to je že veliko. V naslednjih dnevih pa so ostali člani odbora le zvedeli, kako je s Filipovimi funkcijami. V dveh organizacijah je v resnici, kot so povedali, vodil blagajno. Toda proti dobremu honorarju. V tretji organizaciji pa, kjer se je ob letošnjem občnem zboru zgodilo, da ni dobil pričakovanega honorarja, se ni več pokazal in je vse stvari morala prevzeti njegova hčer, ki hodi v drugi razred gimnazije. Pozneje so mu to povedali. Razjeklil se je. Od takrat ga tudi na seje odbora ni več, toda še zmeraj šteje tudi to za četrto funkcijo. —l. c.

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

Ustanovitev NDS na Jesenicah

Na dan 27. maja 1923. leta je bil na Jesenicah ustanovljen občni zbor novo ustanovljene Neodvisne delavske stranke Jugoslavije, podružnice Jesenice. Stranka je nastala po prepovedi KPJ in je bila legalna oblika za delo komunistov pri širjenju napredne miselnosti med ljudstvom in sproževanje nalog ilegalnega vodstva KPJ. Na Jesenicah je bilo ob ustanovitvi stranke 93 članov. V vodstvu stranke so bili Tine Fister kot predsednik, Janez Mlakar kot tajnik, Vinko Malenšek, Lojze Kavčič, Jože Draksler, Ciril Košir in Urška Štikov.

Vojni komiteji

Maja 1941 je bil ustanovljen Vojno revolucionarni komitej za Jeseniško okrožje. V komiteju so bili: Jože Gregorič, Alojz Hrovat, Polde Štražar, Ivan Bertonec in Jože Ažman. Pravi tako je bil ustanovljen Vojno revolucionarni komitej za okrožje Kranj, v katerem so bili: Franc Vodopivec, Franc Mrak, Franc Nartnik, Rudi Papež in Jože Janežič. Ti komiteji so bili prva organizacijska oblika za pripravo na oborožen upor in vseljidske vstaje proti okupatorju.

Udarniki iz Jelendola

27. maja 1950 so v Trzinu svečano proslavili povratek njihove stotanske delovne brigade iz Jelendola, kjer je bila na gozdnih delih. Brigada je prekoračevala normo do 95 odstotkov in je v 22 dnevih

pripravila in spravila do ceste 4500 kubičnih metrov lesa. Svečano so odlikovali 15 udarnikov.

Surovine za industrijo

Po tednu zbiranja odpadkov, ki ga je razpisal Izvršni odbor OF Slovenije, da bi tako zagotovil industriji zadostne surovine, je bilo 27. maja 1951. leta v Kranju zaključeno tekmovanje. V Kranju in okolici so zbrali skupno 26.496 kg raznih odpadkov. Med terenskimi organizacijami se je najbolj odlikoval odbor OF na Kokrici, med delovnimi kolektivi Tovarna kos in sprav v Trzinu, a med mladinskimi organizacijami pionirji v Voklem.

ZLATA KOLAJNA ZA KRANJ

LJUBLJANA, 26. maja — Sinoči je bila v okviru proslave Dneva mladosti v unisoni dvorani javna zaključna oddaja RT Ljubljana »Poznaš svoj rojstni kraj«. V tej javni televizijski oddaji je sodelovalo sedem slovenskih mest in sicer Maribor, Celje, Trbovlje, Novo mesto, Kranj, Jesenice in Koper. Prvo mesto v tekmovanju mest je dosegel Kranj in za ta uspeh prejel zlato spominsko kolajno RT Ljubljana, druge so Jesenice, ki so dobile srebrno kolajno, tretji pa Maribor z bronasto kolajno. Zlato kolajno je v prisotnosti številnega občinstva sprejel podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj tovariš Štefi. Občinstvo je ta uspeh Kranjčanov toplo pozdravilo.

Ljudje in dogodki

Ko je pred tedni portugalski poveljni Oliveira Salazar razglasil v svoji državi »vojno stanje« in poslal okrog 10.000 najboljših vojakov v uporniško kolonijo Angolo, je mislil, da bo s tem ukrotil in zstrašil tamkajšnje prebivalstvo. Toda dolgoletna »trdna Salazarjeva roka«, izgleda le ne more več držati skupaj najbolj brutalnega kolonialnega carstva. Političnega razvoja v prekomorskih deželah ni mogel zaustaviti niti s svojim asketskim načinom življenja in znano orožniško torturo.

Prvič v zgodovini Afrike si stojijo rami ob rami uporniki črnska plemena in beli živali, ki je nezadovoljen s portugalsko kolonialno oblastjo. Vzrok, ki so privedli do oboroženega upora v Angoli, so številni. Že leta 1947 je prvi pirat v tej prekomorski koloniji poročal svojemu diktatorju o vzrokih nezadovoljnosti, ki so v letošnjem letu privedli do oboroženega

Mrtvi so oproščeni prisilnega dela

spopada. Prebivalstvo živi v težkih zdravstvenih razmerah, saj približno 60 odstotkov otrok umre, 33 odstotkov angolskih črnecov pa je dela nezmožnih. Ukrepji proti malariji, spinalni bolezni in drugim vrstam nevarnih obolenj, so bili za kolonizatorje samo gola formalnost. Zaradi nizkih mezd je večina prebivalstva podhranjena. — Afričani žive pretežno v najprimitivnejših kolibah. Šolo obiskuje 400 afriških otrok, za približno 1 milijon črnskih otrok pa je šola nedostopna. — Domačine brez delovnih knjižic smejo oblasti zapreti in poslati na prisilno delo, običajno na gradilišča cest. Vsakega Afričana lahko pošljejo na prisilno delo 6 mesecev v letu. Plačujejo jih z dnevnimi obroki hrane. Prisilnega dela so oproščeni samo mrtvi. Kmalu so spoznali, da nevarnost ne prihaja samo od črnskih plemen, ampak tudi od belca delavstva, ki ga je režim neustrahovano izkoriščal. Da bi do-

bil nekakšno protutež in izravnal politične razmere v Angoli, je Salazarov režim pošiljal v Angolo neomejeno število svojih privržencev, ki so bili »prvi med nečakniki«. Število belca prebivalstva, ki ga je bilo leta 1940 samo 40.000, je do leta 1950 naraslo na 79.000, zdaj pa ga je kakih 200 tisoč.

Ze pred letom smo imeli, poleg čisto črnskih organizacij, tudi mešano črnsko-belso gibanje. Ta »salazar-belih in črnih je v februarju letošnjega leta pripeljala do oborožene vstaje. Takrat z osvoboditvijo političnih zaporov iz zaporov glavnega mesta Luande. Borba za neodvisno Angolo je prenesena na izredno aktivne vojaške akcije uporniških sil. V severnih kavnih predelih so spopadi pogosti. Salazar se temu uporu zoperstavlja z najbolj okrutnimi pokoli nedolžnega prebivalstva, predvsem črnecov. Vsakega ministra, ki ima v glavi kakšno

reformo, sproti spodli iz ministrske fotelje. Oborožena akcija upornikov na dolgoletno kolonialistično zatiranje je naletela še na bolj kruta in krvava portugalska zverinstva.

Portugalski kolonialisti so do sedaj pobili v Angoli 30.000 ljudi, med njimi tudi ženske in otroke in zdaj kar odkrito govore, da bodo pobili še 100 tisoč Angolcev. Toda prepripano je zaklepati vrata, ko je konj že pobežal iz hleva.

Predstavniki afriško-azijske skupine držav so zahtevali, da se sestane Varnostni svet in razpravlja o dogodkih v Angoli. Razmotrili so tudi že ukrepe, ki jih bodo predložili. Svetovna javnost odločno zahteva, da svetovna organizacija prepreči v Angoli zločine, ki so podobni nacističnim zločinom v koncentracijskih taboriščih. — Angolsko ljudstvo naj dobi osnovne človečanske pravice.

Zadnje priprave pred občinsko konferenco ZKS Škofja Loka

V sredo, 24. maja, se je zadnjič pred občinsko konferenco sestel sekretariat ObK ZKS Škofja Loka. Na sestanku so se še enkrat pogovorili o nekaterih organizacijskih vprašanjih za potek občinske konference, ki bo v soboto, 27. maja, v Domu Svobode in sicer s pričetkom ob 8. uri.

Taborni ogenj

Poljane — V četrtek zvečer, na Dan mladosti, se je tukajšnja mladina razveselila in ob tabornem ognju proslavila rojstni dan predsednika Tita. — Večer ob tabornem ognju so pripravili poljanški taborniki in aktiv LMS Poljane.

Spomenik padlim Besnica

Krajevni odbor ZB NOV Besnica pri Kranju pripravlja za nedeljo, 28. maja, slovesno proslavo v počastitev 20-letnice vstaje in v spomin na prve boje Gregoričevega bataljona v naši komuni, ko se je edinica 25. februarja 1943. pod Spičastim hribom branila pred nemško enoto. — V borbi je padlo 7 partizanov, ki jim bodo ob tej priložnosti odkrili spominsko obeležje, in sicer za Mohorjevo vilo v Sp. Besnici.

PRI ZADRUŽNEM DOMU UREJUJEJO IGRISČE

Ker otroci na Primskovem nimajo svojega igrišča, se je nedavno ustanovljeno društvo prijateljev mladine zavzelo za uresničitev njihove želje. Igrišče prostovoljno urejujejo nekateri tamkajšnji prebivalci ob Zadrurnem domu na Primskovem. Pridno pomagajo tudi pionirji oddela »Stane Kovčič«. Oddelek za varstvo otrok pri ObLO Kranj je prispeval za ureditev igrišča 100.000 dinarjev. Sola bo odstopila za igrišče rekvizite za odbojko.

SEKCIJA ZA KOMUNALNO DEJAVNOST V VOGLJAH

Krajevna organizacija SZDL Voglje je na zadnji seji formirala sekretariat sekcije za komunalno dejavnost pri podružnici SZDL v Vogljah. Naloga te sekcije bo predvsem zainteresirati tamkajšnje prebivalce za nadaljevanje zasipanja mlake v Vogljah. Nazen tega bo sekcija skrbela, da bo denar krajevnega odbora čimbolje izkoriščen. Seveda bodo upoštevali želje volivcev in tako uredili najnujnejše komunalne naprave na tem področju.

TE DNI PO SVETU

Zenevska konferenca o Laosu prekinjena

Pomočnik svetovskega zunanjega ministra Puškin, ki je v sredo zvečer predsedoval zadnji seji konference o Laosu v Zenevi, je obvestil vse udeležence, da je več delegacij izrazilo željo, da bi se nekaj dni odložila konferenca. S tem bi imele delegacije možnost, da bi temeljito proučile vse dosedanje predloge. Zato se bodo sedaj šli posameznih delegacij, dokler se ne bodo sporazumeli o določitvi datuma prihodnje seje, ki pa mora biti najkasneje v ponedeljek 29. maja, sestajali le neuradno na zajtrkih, kosilih in večerjeh v vilah, kjer starujejo.

Nadaljnji potek francosko-alžirskih razgovorov

V četrtek so se v Zenevi nadaljevali francosko-alžirski razgovori. Sed francoske delegacije Joxe se je v sredo zvečer vrnil iz Pariza, kjer je prisostvoval seji vlade, kjer je verjetno dobil tudi nadaljnja navodila za vodenje razgovorov z delegacijo začasnih alžirskih vlade. Kakor poroča vplivni pariški list »Le Monde«, je Joxe v svojem poročilu izrazil optimizem glede nadaljevanja razgovorov. Pričakujejo, da se bodo ti zavlekli dlje, kakor so Francozi pričakovali. Zato že iščejo v okolici Zeneve primerne gradove, ki bi jih lahko uporabili za razgovore, ker bosta morali delegaciji zaradi začetka turistične sezone prepustiti Park hotel turistom.

Nered v sodni dvorani

Četrtekova dopoldanska obravnava proti nacističnemu vojnemu zločincu Adolfu Eichmannu je bila prekinjena, ker je nastal v sodni dvorani nered. Eden izmed navzočih gledalcev je namreč začel vpiti in groziti today, ko je pričel Freudiger navajati pretežitve podatke o zločinskih nacističnih pokolih na Madžarskem. Povzročitelj nereda je trdil, da je Freudiger rešil svojo družino, medtem ko je druge pošiljal v smrt. Zaradi nereda je bila obravnava prekinjena za 20 minut.

Uporniki obkolili Dambo

Portugalska časopisna agencija poroča, da so sile osvobodilnega gibanja Angole obkolile mesto Dambo v severnem delu države. Poročajo tudi, da vsak hip pričakujejo napad upornikov na to utrjeno mesto, ki je važno prometno križišče in ključ do vsega tega področja.

Delo organizacije SZDL

Križe — Ker bo več proslav v počastitev 20-letnice vstaje na področju KO SZDL Križe, se je tam delo izredno razbalo. V sodelovanju z ostalimi organizacijami je kra-

Po partizanskih poteh in krajih

Preteklost je kakor otroštvo, čim težje je, tem večkrat se ga spominjamo. Vojna pozna množične datjave krvi in davok smrti. Zadnja vojna in naše partizanstvo pozna razen tega najlepše črte, ki jih je zgodovina kdaj poklonila kakšnemu narodu. Ne bomo naštevati vseh gojskih poti, ki so jih prehodile naše partizanske kolone, ne bomo mogli prešteti vseh spominskih znamenj, ki jih je veliko po naši zemlji, kaj šele, da bi zbrali vse solze, kosti in junake.

Morda je, po tolikih letih, poti naših partizanov prerasla praprost, morda je kakšno pot zalila skorja asfalta ali razkopal rilec buldožerja, prepuščanje je ostalo staro, da je vsaka stopinja partizanske noge, vsak korak žilavih borec in vsak nasmev in partizanskih bišah preganjaj tujcev škorenj.

Zivljenje nas je zaposlilo. Vojaško obleko smo zamenjali za delavske kroje in delavnik je postal plačan. Ljudje so se otresli serbi, brane več ne dobivajo na položaje, v strelske jarke in za bodočo žico, pripravljajo jo v sodobnih kuhinjah poleg belih štedilnikov. — In mlad človek, ta rod, ki je vojno spoznaval skozi plenic, se o partizanskih marših, težkih borbah, obkoljenih in požganih vaseh učil iz knjig. Partizani nam očasih pripovedujejo, pišejo knjige in slišimo jih preko radia, toda krajev in znamenj njihovih borb ne znamo dovolj hitro najti na zemljevidu. Iz tega sledi potreben zaključek: moramo poiskati stara partizanska znamenja, vezana na drevesa jelk in buke, moramo prehoditi kraje, ki imajo še živ partizanski spomin.

PARTIZANSKI POHOD — UČNA URA

Vojaške izkušnje naših partizanov bi morali znati bolj praktično prenašati na mlajša pokolenja. — Zamisel o načinu takšnega pouka že precej dolgo let kroži blizu praktične uresničitve. Pobuda, ki so jo dali stari borci, društvo rezervnih oficirjev in številni politični delavci bo letos prvič doživela popolno uresničenje na Gorenjskem. Njihova zamisel je takaka: v počastitev Dneva borec bodo odšli iz vseh gorenjskih središč na partizanski pohod. V teh mestih so že ustanovili nekakšne odrede z imeni partizanskih enot, ki so v času vojne na tem področju vodile borbe. Tako bo iz Kranja odšla Prešernova brigada, iz Trzinca Kokrški odred, iz Škofje Loke Škofjelovski odred, iz Bohinjske Bistrice Bohinjsko-jesenjski odred, iz Jesenic pa združeni odred, ki ga sestavljajo Cankarjev bataljon in bataljon VDV. Vsaka izmed naštetih enot se bo udeležila partizanskega pohoda v počastitev 20. obletnice ljudske vstaje in bo imela svojo pot. Odredi bodo 4. julija, ko bo osrednja proslava na Poljanah nad Jesenicami prikorakali na prireditveni prostor. Pohod bo trajal tri dni. Prvotno so mislili,

da bi vsaka skupina prehodila v dveh dneh približno 100 km. Ta zamisel pa je sedaj odpadla in bodo pot nekoliko skrajšali, da ne bo preveč naporna za stare borec in ljudi, ki niso navajeni večjih fizičnih naporov. Odrede bodo poleg starih borec sestavljali pripadniki predvojaške vzgoje, ki bodo to priliko izkoristili za praktičen pouk, razen tega pa se bodo pohoda udeležili še taborniki — športniki in strelci. Namen pohoda je učne narave, da bi na maršu seznanili pripadnike predvojaške vzgoje s pomenom partizanske taktike in da bi v tem pogledu dobili potrebno praktično znanje. Osnova pri tem delu bodo bataljoni predvojaške vzgoje, ki se bodo med seboj preizkušali v praktičnih vajah.

NA POSTOJANKAH NI SVINCENIH ZRN

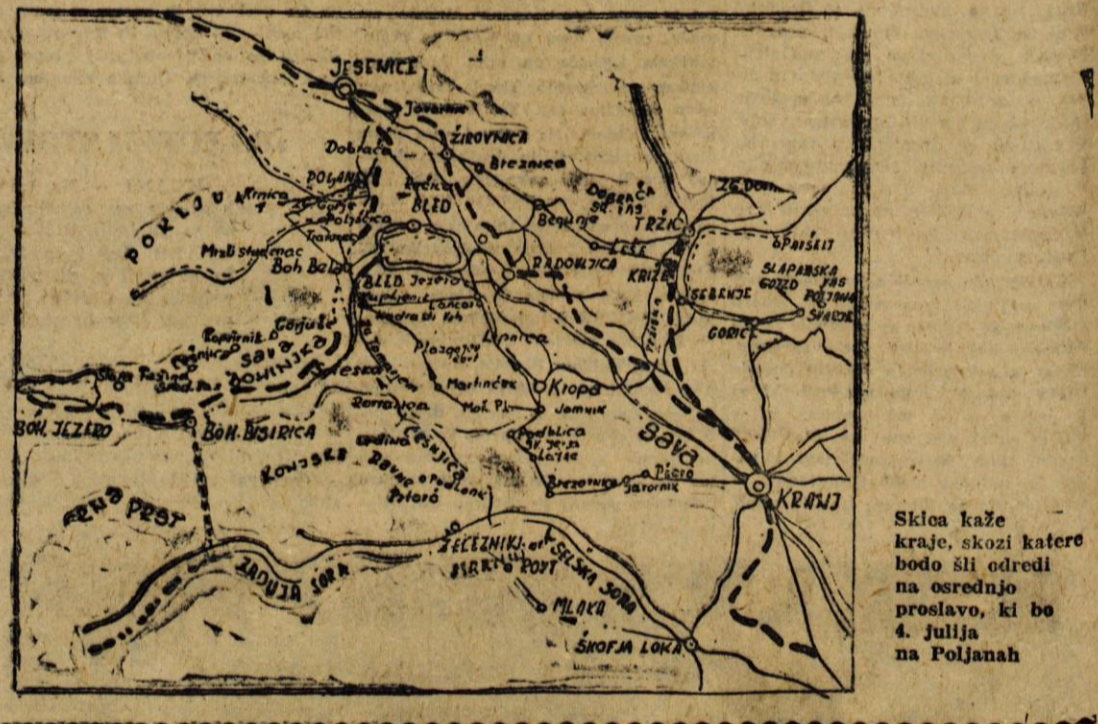
Pohod je zamišljen širokopotezno. V pravem vojaškem redu bodo udeleženi iz vseh krajev Gorenjske odšli v nedeljo, 2. julija, na marš. Na maršu bodo prepešali kraje in vasi, ki so nam znani iz naše štiriletnje partizanske borbe. Pri določanju smeri so gledali, da niso izpustili krajev, ki so v naši narodno-osvobodilni borbi največ žrtvovali. Način izvedbe pa je prepuščen pobudi preživelih borec in mladine. Tako bodo v krajih, skozi katere jih bo vodila pot, obiskali vsa spominska obeležja — položili vence na grobove padlih partizanov, ustreljenih talcev in obiskovali kmečke hiše, v katerih so naši gorenjski partizani svoje zavetje. Ko bodo prišli do krajev, kjer so nekoč vodili borbe, bodo mladim pripovedovali o taktični bitki, načinu vojskovanja in izidu bitke. — Pripadniki predvojaške vzgoje pa bodo skušali potek takratne borbe prikazati v praktični preizkušnji. Drugje, na primer-nem mestu, bodo skušali ljudem pokazati, kako so premagovali razne težave, prehod čez reko, snežne

meleže in podobno. Nekatje jih bodo nepričakovano napadali iz zasede in naloga pripadnikov predvojaške vzgoje bo, da v protinapadu razbijejo napadalec. Skratka, oblik in prikazov partizanskega načina vojskovanja bo na vsakem koraku dovolj, saj je zakladnica izkušenj, ki jih imajo stari partizanski borci in terenci, nepregledna.

PARTIZANSKI TABORNI OGNJI

V krajih, ki so določeni za prenočišča, bodo poskrbeli za partizanske taborne ognje. Pri teh kulturnih prireditvah bodo sodelovala društva Svoboda. Razen tega se bodo udeleženci pohoda takoj povezali s krajevnimi množičnimi organizacijami in mladinskimi aktivnosti. Kulturne prireditve bodo vsebovale tudi predavanja o partizanskih borbah v tistem kraju in okolici. Zlasti se opise borb, ki so jih preživeli borci spominjajo. Po prespani noči in odmoru bodo potem naslednji dan marš nadaljevali. Priključili se jim bodo novi ljudje, saj bo partizanska pesem in harmonika znala pritegniti bivše partizane in mladino. Proti večeru drugega dne pohoda bodo enote morale priti v bližnje vasi nad Poljanami. 4. julija zjutraj na Dan borca se bodo vsem odredom pridružili še preživeli borci, ki zaradi zdravstvenega stanja ne bi mogli vzdržati naporov celotnega marša. Iz okoliških vasi bodo prikorakali udeleženci pohoda, z godbami, zastavami in partizansko pesmijo na Poljane, kjer bo svečana prireditev.

Moramo povedati, da so v vseh občinskih središčih priprave že v teku. Vodstvo pohoda sestavljajo znani gorenjski partizani, ki so v času vojne povečevali gorenjskim partizanskim odredom. Poskrbeli so tudi za zdravstveno službo, ki bo na maršu potrebna, prehrano in za medsebojno brezlično zvezo.

Skica kaže kraje, skozi katere bodo šli odredi na osrednjo proslavo, ki bo 4. julija na Poljanah

MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA

Edini vzrok - slaba letina

Maj je tu in z njim čas češenj. Kdo se ne bi rad posladkal s tem dobrih sadežem. Vendar pa se iz dneva v dan sliši negotovanje ljudi, češ, radi bi kupili češnje, pa jih sploh ni mogoče kupiti, ali pravkar jih je zmanjkalo itd. Da pravkar jih je zmanjkalo itd. Da bi se prepričali o resnici teh trditvi, smo o letošnji prodaji češenj povprašali v nekaterih trgovskih lokalih v zelenjavo.

V Trgovskem podjetju v Poljanah v poslovalnici št. 1 dovažajo tako kot ostalo zelenjavo tudi češnje iz Ljubljane, in sicer vsak drugi dan. Cena češenj je 140 dinarjev.

Mi smo se maslili v trgovini okrog druge ure popoldne, pa češenj ni bilo dobiti. Povedali so nam, da popoldne so, popoldne pa jih zaradi premažne količine navedeno zmanjka.

vinah z zelenjavo, češenj ne dobe toliko, da bi lahko zadostili kupcem. Cena pa je povsod ista, in sicer 140 dinarjev.

ličino češenj, pa nam vedno odgovarjajo, da to ni mogoče, ker jih pač nimajo» nam je potoliha prodajalka v omenjeni poslovalnici.

TURISTIČNI PARADIŽ

NARAVNE LEPOTE DOLINE OB SORI SO VSE BLIŽJE — LETOS PRIČAKUJEJO REKORDEN OBISK — NAD 200 PRIVATNIH LEŽIŠČ V POLJANSKI DOLINI — ČEZ EN MESEC PRITEK GRADNJE VEČJEGA GOSTIŠČA S 40 LEŽIŠČI — KOPALIŠČE V ŠKOFJI LOKI POREJAJO, V POLJANAH JE ŠE ZAPUŠČENO, V GORENJI VASI PA BODO TUDI LETOS BREZ NJEGA

GORENJA VAS, MAJA — BLED, BOHINJ IN SOBEČ PRI RADOVLJIČI BODO DOBILI ŽE ČEZ DVE ALI TRI LETA NEVARNEGA NASPROTNIKA. POLJANSKA DOLINA, DOLINA OB SORI, JE POSTALA V ZADNJIH LETIH VSE MIKAVNEJŠA IN DOSTOPNEJŠA STEVILNIM DOMACIM IN TUJIM TURISTOM TER IZLETNIKOM. PERSPEKTIVE PA KAZEJO, DA BO SORA S SVOJO OKOLICO V NAJKRAJSEM ČASU POSTALA POMEMBNO LETOVIŠKO SREDIŠČE NA GORENJSKEM.

Turizem v Poljanski dolini se je začel v zadnjem času razvijati ob novih pogojih — vodovod in asfaltirana cesta — ki bodo vsakor zagotovili hiter nadaljnji razvoj.

PRVI GOSTJE

Limuzine z označbami »A« (Avstrija), »F« (Francija), »NL« (Nizozemska), »CH« (Švica) in druge v teh dneh niso prav nič nenavadnega za Poljansko dolino. Čeprav še ni sezona za kopanje ali sončenje ob Sori je Poljanska dolina privabila že številne ribiče. Na sezono pa so pripravili tudi prebivalci ob Sori. Predsednik Turističnega društva iz Gorenje vasi, Marjan Kosmač nam je povedal, da je za letno sezono pripravljenih nad 200 ležišč v privatnih stanovanjih, in sicer po vsaj Poljanski dolini. »Ker pa smo v dolini dobili vodovod«, nam je pripovedoval, »so številni domačini tudi izboljšali dosežanje udobnosti v sobah. Samo v Poljanah je že sedem kopalnic in nešteto angleških stranišč, medtem ko pred enim letom tega v našem kraju sploh še nismo imeli.«

Zvedeli smo tudi, da je okoli 60 ležišč že dlje zasedenih in da so najvišji že številni novi, predvsem tuji turisti. »Pričakujemo, da bomo imeli vso sezono oddana pripravljena ležišča«, nam je rekel Marjan Kosmač. »Seveda pa bomo imeli mi, kot tudi vsi gostinski delavci precej dela, ki se ga bomo morali lotiti z vso prizadevnostjo.«

IN KOPALIŠČA?

Ob Sori so bila vse do nedavnega tri kopaljšča (Škofja Loka, Poljane in Gorenja vas), od lani pa so ostali v Gorenji vasi brez njega, ker je narasla Sora odplavila jez, ki je v kar precej velikem koritu zadrževal toplo vodo. Gorenjevaščani imajo zaradi tega precej težav, zlasti še ker so v strahu, da bi zaradi tega imeli manjši obisk turistov kot bi jih imeli sicer. Tamkajšnji turistični delavci pa so v toliko večji zadržki, ker imajo načrte za kopaljšče že izdelane, tudi sredstva v višini 4,5 milijonov dinarjev imajo v načelu odobrena, vendar pa ne morejo dobiti denarja, da bi se lotili dela. Edina ovira je menda v tem, ker vodna skupnost Škofja Loka ne more nakazati določeni znesek, ker tudi sama redno ne dobiva od podjetij sredstev.

V Poljanah pa je zadeva s kopaljščem povsem drugačna. Prvzaprav je ostalo kopaljšče še vedno takšno, čeprav je sezona

že pred durmi, kot so ga zapustili lani po zadnjem dnevu kopanja. Skušali smo zvedeti, kdaj se bo kopaljšča kdo lotil in ga pripravil za nastopajočo sezono, toda nikogar nismo dobili, ki bi nam lahko odgovoril na to vprašanje. Prav gotovo pa bi moralo biti kopaljšče že pripravljeno za kopalce, saj Sora omogoča kopanje precej prej kot ostali turistični kraji.

V nasprotju s prejšnjima dvema krajema, pa bo imela Škofja Loka za letošnjo sezono morča najlepše kopaljšče na Gorenjskem. Seveda bo tudi tam kopaljšče ob Sori. Kopaljšče so že lani precej preuredili, vendar pa bo imelo letos povsem drugo podobo. Odstranjena je stara baraka s kabinami, urejena je restavracija, kopaljščni prostor je prerasla novozasejana trava, med katero so lepo urejene stezice, razen tega pa sta postavljena še dva nova lesena objekta, v katerih bo menda možno tudi prenočevati.

BOLJSI ČASI ZA GOSTINCE

Kljub temu, da je v Poljanski dolini turizem že od nekdaj močno razvit, pa imajo v dolini precej preglavic zaradi zmogljivosti v gostinstvu. O vprašanjih iz gostinstva smo se razgovarjali z direktorjem Alojzijem Pivkom, ki vodi poslovanje kar v štirih obratih: gostilni »Sovodenj«,

»Pri Lipanu« v Hotavljah, v »Taborju« v Gorenji vasi in »Na Vidmu« v Poljanah. »Zanimanje gostov za našo dolino je že precej časa preraslo zmogljivosti v gostinstvu«, nam je začel pripovedovati. »V vseh obratih smo brez prenočišč, razen tega pa imamo precejšnje težave tudi z restavracijskimi prostori in kuhinjami. O teh doslej skoraj ne moremo govoriti, pa četudi imamo v zadnjem času skozi vse leto v dolini skoraj sto gostov. V Gorenji vasi si pomagamo tako, da gostje dobijo tople obroke v dveh izmenah. Vsi obrati pa so zlasti ob sobotah in nedeljah nabiti, nesodobno urejeni lokali pa nas precej ovirajo pri hitri streljavi. Problem skušamo sicer reševati kolikor je pač v naših močeh in gostom ob nedeljah, sobotah in praznikih nudimo tudi zabavo s plesi na vrtovih, med katerimi je nekaj prav lepih. In če imamo veliko število gostov, prirejamo zabave tudi med tednom. Kako hitro narašča pri nas promet zaradi vse večjega števila turistov, jasno pokažejo tudi nekatere številke. V Gostilni »Tabor« je bilo pred sedmimi, osmimi leti vsega okoli 3 milijone dinarjev letnega prometa, letos pa že znaša ta promet mesečno nad en milijon dinarjev. V vseh štirih obratih pa pričakujemo, da bo znašal letošnji promet okoli 50 do 60 milijonov dinarjev! Te številke pa nas opozarjajo, da moramo omogočiti našim in tujim turistom in izletnikom v prihodnje večje možnosti obiska Poljanske doline. Vsekakor nam to narekuje samo zanimanje gostov.«

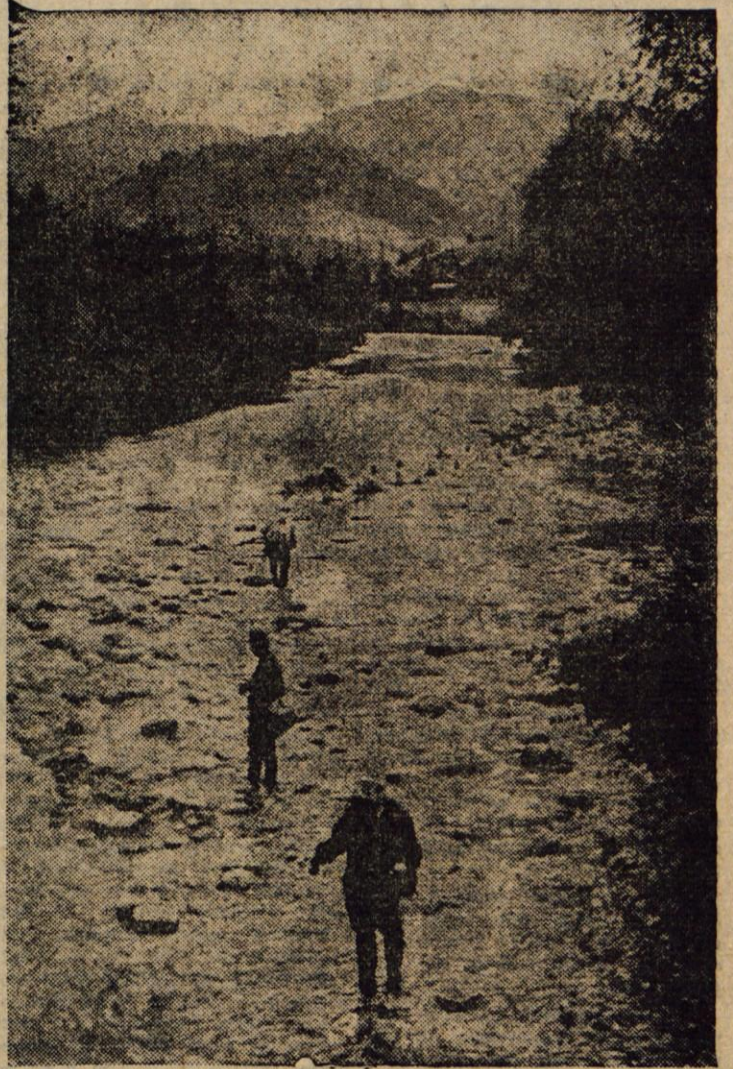
Problem, kako rešiti vprašanje prostorov, bo vsekakor precej težak. Toda, gostinstvu se čez najmanj tri leta obetajo boljši časi. Gradbeno podjetje »Remont« se bo že čez mesec dni lotilo gradnje večjega gostišča v

Gorenji vasi s približno 40 ležišči. Za prva dela imajo že zagotovljenih 20 milijonov dinarjev, nadaljnjih 30, kolikor jih bo še potrebnih, bodo pa tudi še dobili. Razen tega nameravajo preurediti gostišče tudi v Hotavljah. S preureditvijo želijo predvsem dobiti prostore za kuhinjo in tujske sobe.

CETRTA POSTOJANKA PRETI

Torej razen Bleda, Bohinja in Sobca se za gorenjski turizem obetajo boljši časi — na pohodu je dolina ob Sori! Tamkajšnji turistični delavci pa pripravljajo, seveda ko bodo imeli doma vse urejeno, veliko reklamno tablo ob cesti na Jeprcl, ki bo vabila goste v Poljansko dolino. Lepote Poljanske doline, skozi katero se vije asfaltna cesta in katere prebivalci so pripravili goste lepo sprejeti, bodo prav gotovo prenekaterega izletnika zvalile ob Soro, pa čeprav je bil namenjen na Bled, v Bohinj ali na Sobca.

B. Fajon

Prvi ribiči na Sori

Fotoc. F. Remškar

Začetna skromnost

GORENJSKEGA SEJMA OB ORGANIZACIJI POMLADANSKEGA DELA

Kupna moč prebivalstva nenehno raste. — Trgovina ne zadošča potrebam. — Preden se odločimo za gradnjo dragih trgovskih hiš je treba iskati rešitve z občasnimi improviziranimi sejmi ob določenih »konicah«. — Lokalni sejmi ne smejo biti kopija velesejma v malem, marveč prilagojeni potrebam potrošnikov.

To so bile glavne misli, ki jih je povedal državni sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastija na tiskovni konferenci, ki je bila v sredo na Izvršnem svetu v Ljubljani.

Nenehna rast življenjske ravni

prebivalstva in tudi povečanje proizvodnje omogoča vzoredno naraščanje blagovnega prometa. Toda trgovina ni zmožna zajeti kupne moči prebivalstva, zlasti ne ob določenih konicah, ki se javljajo zlasti v jesenskem in tudi v pomladanskem času. Da bi povečali zmogljivost trgovine, nekatere komune predvidevajo gradnjo velikih blagovnih hiš. Pri tem planirajo potrebe ob največjem povpraševanju. Zato so ti načrti marsikje zelo obsežni, predvidevajo gradnjo velikih objektov in

njihove investicije hudo obremenjujejo občinske sposobnosti. Premalo pa pri tem iščejo raznih cenejših možnosti za to rešitev. Vsaj trenutno. To bi bilo lahko improvizirane prodaje ob raznih prireditvah, občasni sejmi in podobno. Pri tem so že določene izkušnje. Dober primer je letošnji spomladanski Gorenjski sejem. Organizatorji so v začetni tremlji bili celo preskrbnimi. Prostori so bili premajhni, kupcev pa veliko. Toda uspeh je bil vsekakor dober in pokazalo se je, da je moč zajeti skupno moč prebivalstva oziroma zadoščiti njihove potrebe tudi na cenejši, improvizirani način in da bi se marsikje gradnja velikih objektov, ki bi potem ne bili niti izkoriščeni s popolno zmogljivostjo, kaj takega odložila za določen čas.

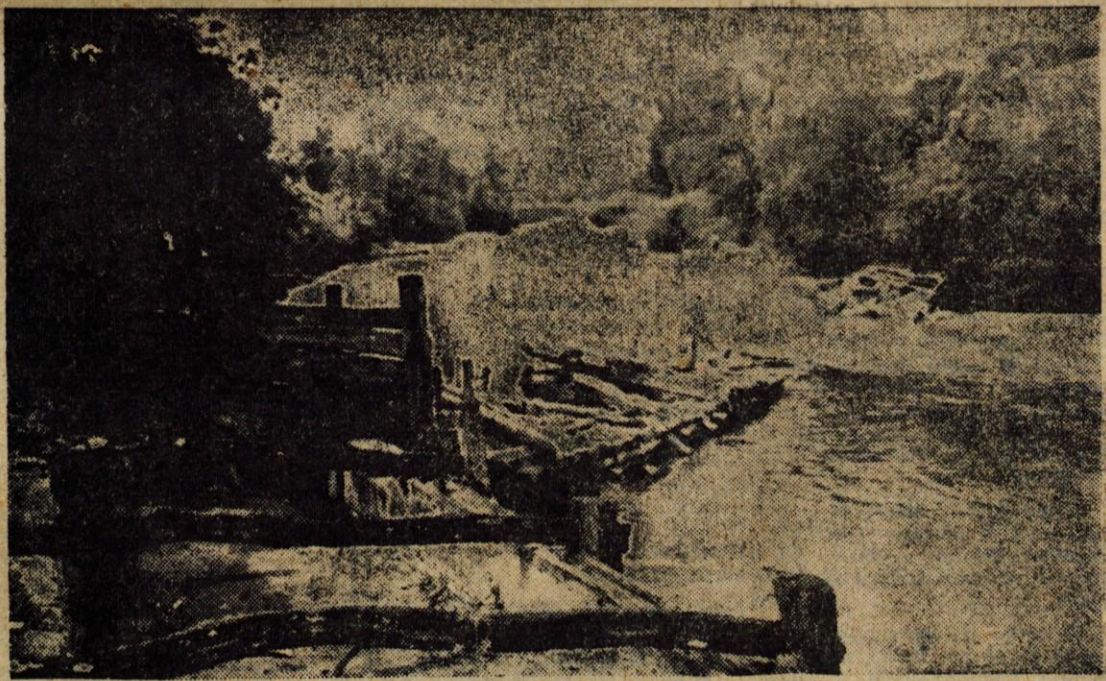
Razvijanje delavskega samoupravljanja v jeseniški železarni

Še bolj v širino

V torek, 23. maja, je bilo v železarni na Jesenicah posvetovanje predsednikov organov delavskega samoupravljanja ter zastopnikov obratov. Razpravljali so o sklepu CDS, ki določa, da se delavsko samoupravljanje razširi in da se ustanove ekonomske enote po obratih. Udeleženci so ugotovili, da so dosedanje štiri ekonomske enote v praksi dosegle pozitivne uspehe, vendar pa je ta oblika še preobširna, ker s tem še vedno ni uveljavljeno načelo neposrednega upravljanja. Zato so predlagali, da se na novo formira 27 ekonomskih enot, ki bodo na sedežih dosedanjih obratov. Ekonomske enote bodo dobile denarna sredstva, s katerimi bodo tudi same

razpolagale. Na posvetu je bilo ugotovljeno, da bo prav z ustanovitvijo teh ekonomskih enot omogočeno slehernemu proizvajalcu, da bo imel pregled nad gospodarjenjem obrata, v katerem je zaposlen. V novih ekonomskih enotah se bo tudi lažje prešlo na način delitve dohodka po količini in kvaliteti dela posameznika.

O novi decentralizaciji bodo razpravljali še dosedanje obratni delavski sveti in vse tovarniške organizacije. S tem bodo delavci temeljito seznanjeni o predlogu reorganizacije organov delavskega samoupravljanja v jeseniški železarni. B. E.

Dve leti brez kopaljšča v Gorenji vasi in klavna podoba na Sori...

Sem in tja po kranjskih podjetjih

Modernizacija in proizvodni problemi

OSEBNI DOHODKI V STALNEM PORASTU

Verjetno boste pričakovali, da bomo zaradi živahnega družbeno političnega dogajanja spet pisali o tem, kako se je to ali ono podjetje znašlo v novem ekonomskem sistemu oziroma, koliko je ta gospodarska organizacija pridobila in ona izgubila. Namenoma pa smo danes to pustili ob strani. Pač pa je bila naša želja, da bi prikazali vsaj delček življenja, da bi prikazali vsaj blede slike, kako delajo in napredujejo podjetja. Ne vemo, koliko nam je to uspelo, ker so nam tu pa tam dejali, da ni nič novega in da se pač prebija iz dneva v dan. Toda kljub temu smo sedli in nekaj napisali.

Tovarna perila in konfekcije Spik Kranj se zadnje čase modernizira. Potrebne stroje so nabavili že lani, tako da lahko trdimo, da je rekonstrukcija v Spiku v glavnem že končana in da so stari in iztrošeni stroji vsaj za prvo silo izmenjeni. Vzoredno z rekonstrukcijo naj bi omenili še eno novost, to je izpopolnjen postopek za likanje srajc. Ta novost v dosedajni praksi zaradi pričevanja delavcev še ni pokazala takih rezultatov, kakor jih bo lahko čez čas. Sploh pa Spik v tej sezoni precej dopolnjuje asortim konfekcije.

V Spiku smo se med drugim tudi pozanimali, kako je z osebnimi dohodki in z letovanjem delavcev. Osebnih dohodki so se v prvem tromesečju letošnjega leta dvignili za tri odstotke v primerjavi s istim obdobjem lani. Letni dopust pa bodo delavci, zaposleni v Spiku, koristili v Kačnjaku, prijetnem kraju blizu Splita.

Ni še dva meseca, odkar smo v našem listu pisali, da se v Kovinarju slavili pomemben jubilej. Takrat so namreč izdelali stoti komad križno navijalnega stroja KNS-5. Zato se je naše prvo vpra-

šanje, ki smo ga zastavili direktorju, naneslo prav na proizvodnjo teh strojev. V Kovinarju izdelajo sedaj mesečno že po šest komadov križno navijalnih strojev, kar je v primerjavi s časom, ki so ga potrebovali za prvi tovrstni stroj, lep napredek.

Drugih posebnih novosti v Kovinarju nismo izvedeli; proizvodnja poteka namreč normalno, primanjkuje jim le denarnih sredstev. Podjetje je predčasno računalo na milijone, ki naj bi jih dobilo iz združenih občinskih sredstev, vendar, kakor kaže zadnje čase, s tem ne bo nič. Zato se bo morala tudi gradnja prepotrebnega skladišča odložiti. Pač pa so se osebni dohodki v primerjavi s prvimi meseci preteklega leta dvignili za več kakor 30 odstotkov.

Kaj pa v Oljari? Nič novega. S proizvodnjo je vse v redu, celo surovini jim ne primanjkuje, kar je v preteklih letih čisto hromilo

proizvodnjo. Le prodaja jedilnega olja ne poteka zadovoljivo. Ker je trg s tem prehrabnim artiklom že precej nasičen. In kje bodo letovali? Ker podjetje nima lastnega počitniškega doma, bodo delavcem izplačali regres, nakar se bodo ti svobodno odločali za kraj letovanja.

Naj napišemo še nekaj besed o Rollet! Tudi to podjetje ima že naročene nove stroje, ki bi jih moralo dobiti že ta ali pa v začetku prihodnjega meseca. Vendar se bo dobava zelo verjetno nekoliko zavlekla. Pri Rolletu je pohvalno to, da je delovnemu kolektivu uspelo povečati proizvodnjo z manjšim številom delavcev.

To se kaže tudi v porastu osebnih dohodkov. Ti so se dvignili od 19.402 dinarja v prvih treh mesecih leta 1960 na 21.476 dinarjev, kolikor je bilo povprečje letošnjega prvega tromesečja. V podjetju so izdelali tudi pravilnik o delitvi dohodka. Da bi jim zmanjkalo dela, so brez skrbi, ker so domača »prodani« za skoraj vse leto.

Podjetje, ki je v primerjavi s prejšnjimi leti letos najbolj povišalo osebne dohodke, je kranjska Tiskanina. Ta ima precejšnje težave zaradi preskrbe z osnovnimi surovinami — z bombazem in prejo. To stanje se je v marcu zaostriло do skrajnosti. Le s stalno intervencijo je podjetju uspelo

zagotoviti najpotrebnejše surovine; kljub temu pa izpada v proizvodnji ni bilo mogoče preprečiti.

Ali je bila proizvodnja v mesecu marcu bolj šibka, pa moramo po drugi strani ugotovljati, da je bila prodaja toliko usodnejša. Zaradi nekaterih novih predpisov je bila ta v februarju nizka, vendar je komercialno vodstvo tovarne zagotavljalo, da se bo zmanjšanje nadomestilo že v mesecu aprilu ali maju. Toda ugoden položaj na tržišču je situacijo tako spremenil, da je Tiskanina že v mesecu marcu dosegla svojeversten rekord. Podjetje je namreč prodalo za skoraj milijardo dinarjev svojih izdelkov.

Med vsemi ostalimi prikritimi željami v Tiskanini tudi upajo, da bodo v postopku, ki je zrastle med bregom Save in fkalnice, že letos nadomestili novo moderno befilno napravo, ki bo nadomestila staro in že zdavnaj iztrošeno befilnico. Pomanjkanje zidne opeke se v našem postovnem življenju še vedno čuti. To stanje se bo vsaj za naše ožje gorenjsko področje izboljšalo, ko bo podjetje Kranjske opekarnarje dokončno moderniziralo svoje obrate. V mesecu februarju je bila že izvršena rekonstrukcija strojev in naprav v opekarskih obratih v Češnjevku in Bobovku, medtem ko stari obrat v Stražišču, zaradi dotrajane peči sploh ne

obratuje. Kljub takemu stanju pa je Kranjskim opekarnam uspelo dvigniti osebne dohodke za skoraj četrtino.

In kako je v ostalih podjetjih, v Iskri, v Standardu, v Ovnu in drugod? V Iskri hromi proizvodnjo pomanjkanje domačega in uvoženega reprodukcijskega materiala, v Exoternu (bivši Owen) poteka proizvodnja normalno, vendar ima prav tako probleme z uvozom reprodukcijskega materiala. Pojavljajo se tudi težave z obratnimi sredstvi, ker kupci zelo neredno plačujejo račune.

Tovarna usnja Standard je zaradi potreb preusmerila plan proizvodnje iz spodnjega na zgornje usnje. Povpraševanje po teh artiklih je večje kakor pa proizvodnja. Pri prodaji podplatnega usnja pa je nastal velik zastoj. Težave, ki nastanejo pri nabavi surovin, so večinoma finančnega značaja. Povišanje cen osnovnega materiala bo zelo verjetno precej vplivalo na nadaljnjo poslovanje podjetja.

Po splošni oceni za ostala podjetja je preskrba s surovinami boljša kot lani. Podjetja si prizadevajo, da bi proizvodnja potekala normalno. Ta prizadevanja se odražajo pri večini podjetij, ki so četrtletne planske obveznosti prekoračile.

MALI OGLASI

PRODAM

MELBROSIN - preparat evolucionar za prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod MELBRO - COOP (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji«.

Prodajam ali zamenjam za moped motorno kolo 250 ccm, štirikotno, s sprednjimi amortizerji, v zelo dobrem stanju. Stari dvor 10, Sk. Loka 2122

Prodajam elekromotor na 3-fazni tok 1,5 KM in vodilno kolo za kosilnico. Vinko Bučar, Jezica 28, Ljubljana 2162

KUPIM

VOSCINE IN CEBELNI VOSEK. Pristni, odkupuje po najvišjih dnevnih cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342

OSTALO

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji«.

OBJAVE

IZŠEMO upokojenega moškega, ki bi se bil pripravil honorarno zaposliti kot čuvaj - varuh otroškega igrišča, zelenje in nasadov. Predvsem mora za to imeti veselje in nekaj posluha.

OBJAVA

Podružnica Državnega zavarovalnega zavoda Radovljica nas je obvestila, da je izplačala naslednjim našim naročnikom zavarovalnino in elcer: Ludivku Jerovšek, Lahovče 47, Cerklje 0000 din; Ivanu Bernard, Stara cesta 4, Kranj 8000 din; Janezu Dolenc, Mače 1, Preddvor 800 din; Francu Bohar, Voglje 88, Senčur-6040 din; Petru Bernard, Zg. Senica 10, Medvođe 4900 din; Konradu Mlinar, Kokrica 95, Kranj 6000 din.

KINO

Jesenice »RADIO«: 27. in 28. maja ameriški barvni film ZAKON PUSCAVE. Jesenice »PLAVŽ«: 27. in 28. maja jugoslovanski film BOLJE JE ZNATI. Zirovnica: 27. maja ameriški barvni film DOLGO TOPLA LETO; 28. maja italijanski film LJUBEZEN IN OBREKOVANJE.

Jezersega. Nenadoma so mu popustilo zavoze, ki jih je imel na sprednjih kolesih in voz s konjsko vprego je začel drveti po cesti v dolino. V tem odločilnem trenutku je voznik najbrž skočil z voza. Na zemljo je priletel tako nespretno, da je dobil hujše notranje poškodbe. Prenesli so ga v krajevno ambulanco na Jezersko, kjer je kmalu za tem umrl. Bil je poročen in oče treh otrok. Konje je zaustavil neki drugi voznik.

MAJ U NEDELJO

KRANJ - ROKOMET: na igrišču Mladosti ob 10. uri SLOVAN : MLADOST (ženske). - Na igrišču v Iskri ob 10. uri ISKRA : SAVA in ob 15. uri ISKRA : STORŽIC (člani). - Na igrišču na Prevaljah ob 10. uri BORAC : DUPLJE.

nesreče

OCER UBIL SINA. PLANINA, 26. maja - Včeraj je 43 let star K. J. iz Planine št. 38, oče dveh mladoletnih otrok in delavec v tovarni ISKRA, z nožem zabodel svojega petletnega sina, sebi pa prerezal vrat. Oba sta bila mrtva najdena v stanovanju. Storitelj tega nenavadnega zločina je znan kot kroničen alkoholik in je svoje dejanje napravil najbrž v pijanosti. Bil je že pogojno obsojen.

S sodišča

'Nepoštenost. T. K. je bila hišna pomočnica pri neki družini. Neugotovljenega dne konec januarja letos pa je na škodo te družine ukradla 11.000 dinarjev. Obojena je bila na tri mesece zapora, kar ji bo v pošluk, da se bo v prihodnje izogibala kaznivih dejanj in da bo začela pošteno živeti.

PRAVNI NASVETI

M. L., Kranj. Vprašanje - V kolikšnem času se mora družina umrlega uslužbenca preseliti, da ji grede selitveni stroški. Odgovor - V skladu z uredbo o potnih in drugih stroških javnih uslužbencev (Uradni list FLRJ, št. 9-60) se mora družina umrlega uslužbenca preseliti v roku enega leta, da ji pripadajo selitveni stroški.

Nenadoma nas je zapustila ljuba žena, mamica, hčerka, sestra, tetja, snaha in svakinja. MARIJA JARC, roj. Filipovič. Pogreb bo v nedeljo, 28. maja 1961 izpred hiše žalosti v Naklem na tamkajšnje pokopališče. Naklo, Kranj, Skofja Loka, Zagreb, Split, Knin. Zalujoči: neotolažljivi mož Jože, sinova Milan in Josko, mama Ivanka, oče Stepan, sestra Zorka, brat Ivo ter ostalo sorodstvo.

Razpis štipendij za šolsko leto 1961-62

Komisija za štipendije pri ObLO Kranj razpisuje naslednje štipendije: 3 štipendije za študij na Filozofski fakulteti, oddelek za sociologijo; 1 štipendijo za študij na Pravni fakulteti; 2 štipendiji za študij na Ekonomski fakulteti; 3 štipendije za študij na VPS ali univerzi za matematiško-fizično; 2 štipendiji za študij na VPS za likovno vzgojo; 2 štipendiji za študij na VPS za tehnično vzgojo; 3 štipendije za študij na Višji šoli za socialne delavce; 2 štipendiji za študij na Višji ali visoki šoli za telesno vzgojo; 3 štipendije za študij na Srednji vzgojiteljski šoli; 3 štipendije za študij na Učiteljski; 2 štipendije za študij na Srednji ekonomski šoli; 1 štipendijo za študij na Finančni šoli.

Komisija za sklepanje delovnih razmerij INSTALATER KRANJ razpisuje mesto: KLEPARSKEGA MOJSTRA za vodstvo kleparskega obrata. Pogoj: kleparski mojster s 5 do 10-letno prakso. Zaželeno je praksa na vodilnem mestu. - Osební dohodek po pravilniku o nagrajevanju ali po dogovoru. - Ponudbe pošljite v 15 dneh na upravo podjetja.

Prodajam ali zamenjam za moped motorno kolo 250 ccm, štirikotno, s sprednjimi amortizerji, v zelo dobrem stanju. Stari dvor 10, Sk. Loka 2122

Prodajam elekromotor na 3-fazni tok 1,5 KM in vodilno kolo za kosilnico. Vinko Bučar, Jezica 28, Ljubljana 2162

Pevski nastop za mladino

V dvorani Kina-Radio na Jesenicah je minulo sredo nastopil komorni zbor Svobode »Tone Cufar« z Jesenic. Koncert je z izrednim zanimanjem spremljalo nad 500 dijakov jeseniške gimnazije in učence osnovne šole »Prežihov Voranc«. V nedeljo bodo koncert ponovili za žirovsko mladino na Breznici, v torek pa spet na Jesenicah za učence osnovne šole »Tone Cufar«.

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV V MARTULJKU

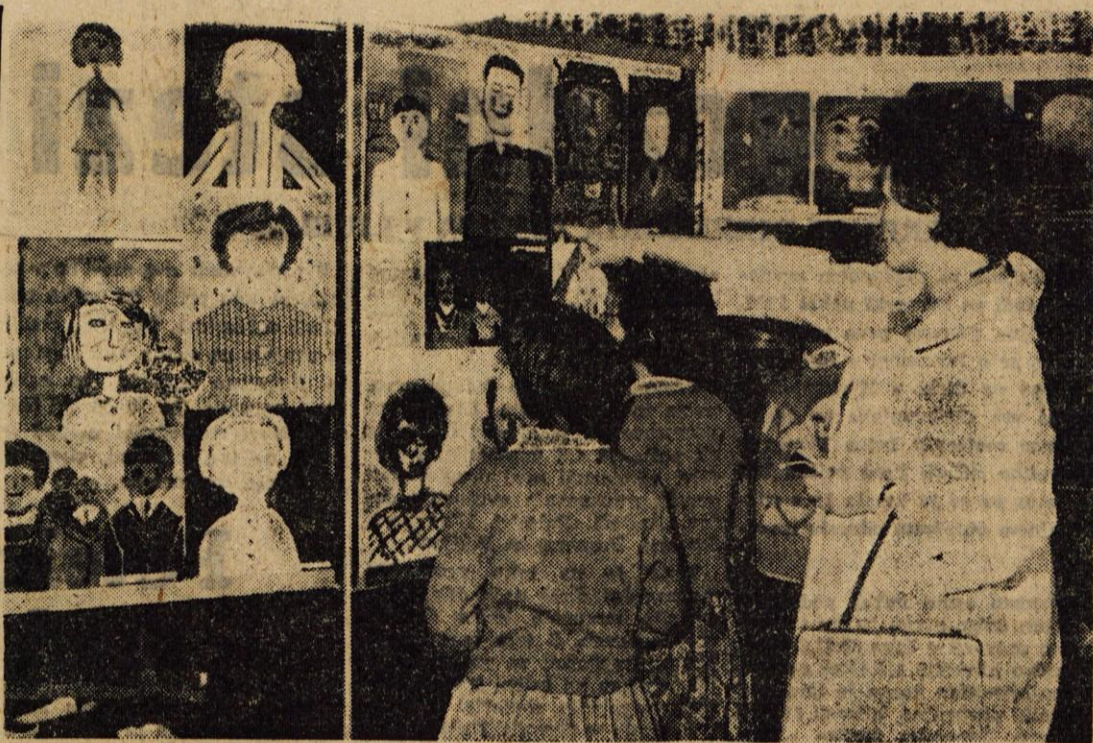
Komorni zbor jeseniške Svobode je z novo naštudiranim programom zaslovel že izven Jesenic. — Minulo nedeljo zvečer je gostoval v Klimatskem zdravilišču »France Rozman« v Gozd Martuljku. Njihov program zajema narodne pesmi domala vseh naših narodov in so bili nad njegovim izvajanjem poslušalci tako zadovoljni, da se je uprava zdravilišča odločila, da bo vsak mesec povabila zbor na gostovanje. Nastop jeseniških pevcev je bil hkrati tudi srečanje s pevskim zborom »Zarja« Svobode — Center iz Trbovelj, ki se je ta večer vračal z gostovanja v Kobariču.

»Navadni človek« v Gorenji vasi

Gorenja vas, 27. maja — Jutri bo v Domu Partizana gostovala dramska družina KUD Jelovčan s Češnjice. Uprizorila bo komedijo s treh dejanjih »Navadni človek«. Predstava bo ob 15. uri.

NASTOP MLADIH KITARISTOV Kropa

Minulo nedeljo je orkester kitar glasbene šole DPD Svoboda France Prešeren iz Kranja izvedel kar dva uspešna koncerta. Prvega v dvorani kina v Kropi, drugega pa v Prosvetnem domu v Podbrezjah. S programom zabavnih melodij in popevk so bili poslušalci zelo zadovoljni. Pred zaključkom šolskega leta nameravajo nastopiti še v Naklem, Dupljah in na Golniku.

Občinska likovna razstava v Kranju

Moj kraj včeraj, danes in jutri v likovnih izdelkih

NA RAZSTAVI SODELUJEJO UČENCI IZ 12 ŠOL KRANJSKE OBČINE

Kranj, petek 26. maja — Včeraj dopoldne je bila v Delavskem domu v Kranju odprta občinska likovna razstava, na kateri sodelujejo z najboljšimi likovnimi izdelki, učenci dvanajstih šol iz kranjske občine. Razstavljeni dela so po večini izdelana na temo »Moj kraj včeraj, danes in jutri«, saj je tudi ta razstava ena izmed manifestacij v okviru Plonirskih iger.

Ob otvoritvi razstave so se zbrali nekateri likovni pedagogi iz naše občine in se pogovorili o dosedanjih uspehih in o nalozah, s katerimi se bodo morali spoprijeti v prihodnje. Razstava bo odprta do nedelje, 28. maja. Načelnik oddelka za šolstvo pri ObLO Kranj, Edgar Vončina, je ob tej priliki dejal, da je že pri prvem pogledu na razstavljeni de-

la mogoče opaziti velikanski napredek, ki so ga naše šole dosegle pri likovnem pouku v zadnjih nekaj letih. Še posebej pa je razveseljivo to, da niso krenile po poti samo večje šole, ki imajo svoje likovne strokovnjake, ampak tudi vse manjše šole. Da tudi nestrokovnjaki uspešno delajo na likovnem področju, je vsekakor zaslug Milana Batiste, ki je v številne seminarje zajel skoraj vse vzgojitelje iz naše in tudi iz drugih občin na področju kranjskega okraja.

Med šolami, ki so prav v zadnjem času dosegle vidne uspehe, je tovariš Batista omenil predvsem osnovne šole Predvor, Jezersko in Primsko. Na posvetu so se ugotovili, da so od šol, ki nimajo učiteljev za likovno vzgojo, dosegle največje uspehe tiste šole, na katerih so bili vsaj dnevni likovni seminarji, zato bodo s takim načinom izobraževanja učiteljev nadaljevali še v večji meri. Zbrani likovni pedagogi so tudi tokrat izrazili nezadovoljstvo zaradi nerazumljive tendence republikanskih prosvetnih organov, da se številni šolskih tur, namenjenih likovni vzgoji, še bolj zmanjša.

Ob premieri novega slovenskega filma v Kranju

TI LOVIŠ

Pretekli torek je bila v kranjskem Storžiču svečana premiera novega slovenskega mladinskega filma Ti loviš. Po predvajanjem filmu so se mlademu občinstvu, saj je premieri prisostvovalo med drugimi tudi 70 najboljših dijakov kranjskih osemletk, predstavili tudi mladi igralci.

Zgodba, ki jo film pripoveduje, je ena tistih zgodb, s katerimi smo se po Kästnerjevih (Emil in detektiv) srečali že mnogokrat, bodisi v dramski ali prozni realizaciji. Zgodba filma je nekako takale: Hitronožci — indijansko plemo — skupina mladih ljudi — preživljajo prijetne, zagorele počitniške dni nekje na severnem Jadranu. Največkrat žive skoraj kot pravi Indijanci, včasih izkopljejo ali zakopljajo bojno sekuro, kade pipo miru, imajo »bele prijatelje« in celo svojega poglavarja, ki ne kašlja, kadar potegne iz pipe in nosi simpatično ime: Rdeči oblak. Poleg tega, da so to Indijanci, so tudi povsem priklupni in več ali manj ubogljivi otroci. Vsa zgodba bi bila čisto taka, kakršne so zgodbe naše mladosti (ko smo prav tako imeli svoja indijanska plemena — a se nikoli ni ničesar zgo-

dilo, če ne bi nekega popoldneva neznanec odnesel s plaže žensko torbico, last njihove prijateljice Inge (ki je mimogrede Švedinja in govori šolsko angleščino). Hitronožci prično z lovom. Zapletajo se vse mogoče situacije, a na koncu odkrijejo mednarodnega gangsterja.

Ti loviš je tretji slovenski mladinski film (Kekec in Crni bliser) in to se mu tudi vidi. Vztrajati pri tem, da napraviš film za to, da bi pač stalno izpopolnjeval vrzel po mladinskih filmih in to napraviš brez dobrega scenarija — je vredno poguma. Ti loviš bi bil lahko dober film, če ne bi bil včasih tako nedinamičen, če ne bi imel tako nesproščene dialoga in tako konvencionalnih zapletov. Tako pa je ob vsem tem, kar smo videli, čisto tak: včasih priklupen s svojimi iskricami, včasih vsakdanji in tog. Ničesar posebno novega (Menda se vsi naši filmarji drže kot pijanec ploča fitega Aristotelovega pregovora, da je najboljša srednja pot — sicer ne bi nikamor prišli — tako pa tudi ne pridejo). Film je režiral France Komar. V vlogah so nastopili

Mladi filmski igralci, nosilci glavnih vlog novega slovenskega filma »Ti loviš« na slavnostni premieri v Kranju

IVERI

— 22. maja so cenno zapora v kateri je bil leta 1927 zaprt Josip Broz Tito, spremenili v muzej. Na zgradbi so odkrili spominsko ploščo.

— Preteklo nedeljo so podelili trem mladim književnikom tradicionalne književne nagrade Mladosti in Centralnega komiteja LMJ. Nagradjeni so bili: Božidar Sulca za zbirko pesmi Prestopne noči, Draga Kolundžija za zbirko Varuhil svetlobe in Radovan Pavlovski za pesniško zbirko Suše svadbe in selitve.

— Pretekli teden so v Novem Sadu odprli razstavo risb jugoslovanskih otrok posvečeno 20-letnici ljudske revolucije. Razstavljenih je približno

500 del od skupno 18.000, kolikor so jih poslali za to priveditev. Zbirja je podelila tri zlate, šest srebrnih in deset bronastih medalj.

— 20. maja so v Čertanovcih zaključili jugoslovanski arhitektilni razgovore o temi »Naše stanovanje danes in jutri«. Na sestanku so govorili o možnostih hitreje gradnje stanovanj.

— Letos praznuje Indija veliko obletnico — stoletnico rojstva svetovnoznane pesnika, pisatelja, skladatelja, dramatika, vzgojitelja in prosvetitelja Indijskega ljudstva — Rabin-drana Tagora. Njegovo delo je prevedeno tudi v slovenščino — največ po zaslugi pesnika Alojza Gradnika.

Najbolje bo, če o njihovem delu napišemo tisto, kar so nam sami zaupali.

O pripravah in občutkih, ki jih je imel Andrej Osel pred odhodom v tovarno Trak v Mengšu, nam je povedal tole: »Deleti izven šole je bilo tudi zame nekta novega in težkega. Toda vsi smo se kmalu potolažili, ko smo zvedeli, da ne bomo opravljali težkih del. Prišel je zadnji dan pouka in vsi smo bili z mislimi bolj v tovarnah kot v šoli.« O delu samem pa je dejal: »V tovarno sem hodil z veseljem in sem vedno težko čakal jutra, da sem lahko odšel zdoma. V skladišču sem pakiral trakove in elastiko ter razne vrvice. Delo je bilo zanimivo, a precej zahtevno. V šolo pa sem se vrnil z novimi izkušnjami in s spoštovanjem do dela.«

Dijakinja Majda Bogataj je delala v tovarni »Svilanit«. Pripovedovala je: »Mene je bilo malo strah, saj sem vedela, da se bom morala zelo potruditi, če bom hotela imeti dobro oceno. Potem pa mi je delo iz dneva v dan bolj ugajalo. Toda pomislila sem, kako bi bilo, ko bi morala isto stvar delati leta in leta. Sicer pa mislim, da je delovna vzgoja najbolj koristen predmet.«

Najbolj zanimiva tovarna v Kamniku je prav gotovo »Kamnik«, kjer izdelujejo predvsem smodnik. Za delo v njej se je odločil Matjaž Drar. Z delom je bil zadovoljen: »Opravljal sem

službo vajenca. Delal sem v električni, kjer sem čistil elektromotorje ter pomagal našemu obratovodji. S svojim skromnim znanjem iz elektrike sem se potrudil, kolikor sem mogel in mislim, da so bili z mano zadovoljni.«

V tovarni »Utok« je delala v

Filmi, ki jih gledamo

KLJUC — The Key; delo holandskega pisatelja Jana de Hartoga — Stella (prvi del trilogije Stella, Mary, Talasja), smo v teh dneh v scenariju Carla Foremana ter v režiji Carola Reeda videli tudi v filmski realizaciji. Vse dosedanje delo velikega Carola Reeda (Cesta naprej, Resnična slava, Begunec, Padli idol, Tretji človek, Izobčenec z otokov, Berlinska zgodba, Kozliček za dva groša itd.) pomeni v svoji stitni strukturi neke italijanski neorealizem v angleških pogojih. Prav gotovo so vsa estetska iskanja nudila Reedu v delu samosvojeega holandskega literarnega osvajačca z njegovimi navedenimi pojmovanji izredno hvaležen okvir. Filmu bi moralo le lahko očitali, da je Reed nadaljeval nekeje v filmu v smislu tistega mysticizma, ki se je v njegovih filmih pojavil že nekajkrat. Tiste prizore, ki jih je Hartog vpletel v krog dogajanja svoje literature, da bi z njimi dokazal vso človekovo moč, je Reed čisto poglabil in jim dal mystičen poudarek. To v resnici niso več tisti pravi Hartogovi ljudje, ampak nekaj posevem drugega, zakaj vse njihove življenjske poti meje na skrajni determinizem. Izredno pasivno kreacijo Stelle je tokrat odlično zaigrala Sofija Loren (menda bo končno res pričela igrati, to prica tudi prokurirski uspeh v Cannesu). Tudi William Holden je bil prepričljiv — kakor vedno. Zgodba filma pripoveduje o ljudeh z oceanskih vlačilcev, ki hodijo reševati ladje, ki so jih nemške podmornice torpedirale. Tu v tem peklu se najdeta dva nekdanja prijatelja — oba poveljnika vlačilcev. Cris živi v mestu, ima dekle in priklupno stanovanje. Stella, tako je ime njegovemu dekletu, je živela v tem stanovanju že nekaj let. Preden je prišel Cris je živel z Van Bergerjem. Ta je, ki je nekega dne odšel v smrt, oddal dvojnik svojega ključa Crisu. Tako je postalo skoraj pravilo, da je vsakdo, kdor se je uselil v to stanovanje, dal napraviti dvojnik ključa in ga izročil nekemu na vlačilcah. Ljudje pa so v tem prijetnem stanovanju preživeli nekaj prijetnih dni, dokler niso nekega večera odšli in se nikoli niso vrnili. Podobno je nekega večera, tik pred paroko s Stello odšel tudi Cris in padel pod

rajalni junkersov. Preden je odšel, je dal dvojnik Davida. Po Crisovi smrti je med Davidom in Stello vzkliha nežna ljubezen. Stella je pričela novo življenje. Zdaž ga ne sprejema več kot determinirano danost, temveč ga oblikuje in se spopriema z njim. To je človekov vzpon. Na božič sta se David in Stella sklenila poročiti. A pred poroko David odide reševati brezupen primer. Preden je dosegel pomeno v svoji stitni strukturi podmornico. Vlačilec se je pokvarilo krmilo. Podmornica ga je obstreljevala. Ko so bile razmere že brezupne, je David ukazal zapustiti ladjo, sam pa je zavožil z vlačilcem v podmornico. Vse preživelo so kasneje rešili. Preden je David odšel je izročil svoj ključ prvemu častniku Crisovega vlačilca. Ko je prišlo poročilo, da se je vlačilec potopil v poveljstvo, je ta odšel k Stelli in ji povedal. Stella je bila razočarana. Razočarana zaradi tega, ker David ni zadosti verjel sam vase, razočarana tudi zaradi tega, ker so mu bili ljudje je z vlačilcem več kot njuna ljubezen. Prav takrat se David vrne — toda Stella ga zavrne. Stella se zave sama sebe ter svojega človeškega dostojanstva in čeprav ljubi Davida, ve, da ni vreden njene ljubezni. To je zmaga človeka nad determinizmom, nad usodo. Stella ostane zaradi vznikle ljubezni — toda ta ji obrne obraz. Toda gola resnica je lepša kot nekaj desetih spapirnatih let.

Film je prav gotovo mojstrovina. Režiser je v številnih iskanjih in s samosvojnimi izraznimi sredstvi povedal čudovite stvari: na primer prizor, kjer David pričakuje Stello, da ni čisto tak, kot drugi in ji sprejme roko — Stella jo sprejme in postavi na okno — toda tam sta stali že dve (Crisova in Van Bergerjeva). Skratka Ključ je dober film, dober zaradi dobrega scenarija, dovolj svežega izraza, dober zaradi Hartogove misli, predvsem pa zato, da ljudje včasih ne pozabijo tistih (Zupančičevih suhih let), ne pozabijo gorja, talcev in junkersov in taborišč. Opravičujemo »saj smo ljudje« — a to je lažni humanizem. Če sem človek, ne maram tistih, ki mi to kajtnijo. Ključ si pa le ogledite.

P. B.

Prve izkušnje kamniških gimnazijcev o delovni vzgoji

Spoznal sem delavčev kruh

ŠTIRINAJSTDNEVNA PRAKSA V PODJETJIH JE DOSEGLA NAMEN

Šolska reforma je v naše šole uvedla nov predmet — delovno vzgojo. Ta predmet se niso uvedle vse šole, med tistimi pa, ki so jo že, je tudi kamniška gimnazija. Učenci prvega razreda so odšli na štirinajstdnevno »prakse« v različna kamniška podjetja. Sami so lahko izbrali tovarno in delo, ki bi ga najraje opravljali in za katero mislijo, da jim bo pri študiju največ koristilo. Delali so v dveh izmenah in to osem ur dnevno. Sedaj so se z dela že vrnili, govorice o njihovem prvem resnejšem stiku z delom pa so še zelo živahne. Gotovo je, da so s tem delom veliko pridobili, znali bodo spoštovati težko fizično delo in ga tudi vzljubiti.

skupini dijakov tudi Andreja Palma. Težko se je odločila za to tovarno, toda sedaj ji ni žal. »Sprva nam je šlo vsako opravilo težko od roke, a smo se kmalu privadili. Prve dni sem bila zelo utrujena, proti koncu »prakse« pa že nič več. Ko je bilo našega dela konec, bi radi še ostali v tovarni in tudi jaz sem sklenila, da bom šla še med počitnicami tja delat.«

»Tudi v tovarni upognjenega pohištva »Stol« je bilo zanimivo, da je delal Jože Okorn. »Opravljal sem različna dela, tako da na dolgčas se pomisliti nisem utegnil. V mojih očeh pa je lik delavca še bolj zrasel. V tovarni sem se marsičesa naučil, spoznal sem pa najvažnejše: kakšen je delavčev kruh.«

Coprav je delo v tovarni »Titan« zelo naporno, se je tudi za tja odločilo nekaj delcev. Med njimi je bila tudi Ivanka Trebušak, ki nam je dejala: »Tovarna Titan je mo-

derna in izdelujejo v njej razne ključavnice, tehtnice, fitinge in druge stvari, ki me zelo zanimajo. V tovarni so nas zelo gostoljubno sprejeli. Najprej so nas seznanili s samoupravljanjem v tovarni. Moj delovni program je bil pester, saj sem vsak dan delala kaj drugega. 14 dni je prehitro minilo in hudo mi je bilo, ko sem se morala posloviti od prijaznih delavcev. Med delovno vzgojo sem spoznala, da delo ni tako lahko kot sem si do sedaj predstavljala. V šolo sem se vrnila z novim spoznanjem o delu v tovarnah in o življenju našega delavca.«

Iz teh kratkih pogovorov spoznamo in upravičeno sklepamo, da je delovna vzgoja dosegla svoj namen. Vodstvo šole, starši dijakov in dijaki sami so sedaj zadovoljni, saj jim je ta praksa prikazala v pravi luči marsikaj, česar doslej niso poznali.

Tanja Maurič

ZATIŠJE

NA KULTURNO PROSVETNEM PODROČJU V POLJANSKI DOLINI NIČ NOVEGA

Kulturno prosvetno življenje je bilo nekaj dni v dolini ob Sori neznatno živahno, zlasti se, če smo ga primerjali z ostalimi predeli Gorenjske. V zadnjem času, morda bi lahko celo trdili, nekaj let nazaj, pa je v Poljanski dolini nastalo splošno kulturno-prosvetno zatišje. Nekdaj živahna dramska dejavnost le še v nekaterih društvih bolj ali manj živih, medtem ko o nekem klubskem življenju ali zborovskem in sploh glasbenem postvarjanju sploh ne moremo pisati.

Vzrokov za tolikšno zatišje je več, vendar pa nekega oprjemljivega in opravičljivega vzroka za tolikšno mrtvilo nismo zvedeli. Vsekakor so izgovori o pomanjka-

nju prostorov, sredstev in ljudi, ki bi vodili delo, bolj ali manj prehodnega značaja, saj tega tudi nekdanji niso imeli v izobilju. Morda je bilo nekdanje več prizadevanosti za ta vprašanja, ki pa je tudi sedaj ne manjka, kadar gre za neke prireditve ali proslave ob večjih praznikih. Prav dejstvo, da se takrat formirajo tudi posamezni pevski ansambli in druge kulturno-prosvetne skupine kaže, da je tudi v Poljanski dolini moč pri sedanjih pogojih ustvarjati in je potrebno poskati le sodobne prijeme, ki bi predvsem mlade zainteresirali za to delo, saj je v Poljanski dolini še preveč hvaležnih poslušalcev ali gledalcev. Vsekakor pa lahko pričakujemo živahnjejo kulturno-prosvetno dejav-

nost že v najkrajšem času. O tem smo se lahko prepričali na zadnjem skupnem plenumu občinskih svetov Svobod in prosvetnih društev Zeleniki in Skofja Loka (na tem plenumu sta se sveta združila), na katerem so sprejeli nekaj osnovnih sklepov za poživitev dejavnosti na tem področju. Vsekakor pa bo prebivalcem Poljanske doline lahko že v veliko pomoč nekakšen osrednji klub v Skofji Loki, ki s svojim sporedom lahko razgiba kulturno življenje v oddaljenejših in osamljenejših krajih. Razen tega pa je v Skofji Loki tudi precej strokovnih moči, ki bodo vsekakor lahko oživile nekatero sekcijo v Poljanski dolini, ki so bile že nekdanje zelo aktivne.

B. F.

Po uspehu TOMOSA v Hockenheimu

Jelen na gozdni stezi

S TISKOVNE KONFERENCE DIREKTORJA TOMOSA V LJUBLJANI

Odkar je Jugoslovan Miro Zeljnik na svotovnem prvenstvu z motocikli, ki je veljalo tudi za evropski pekal FIM, osvojil na Tomosovem «Collbriju» (50 ccm) prvo mesto in postavil absolutni rekord proge, se o tej zmagi v tujini veliko piše. Pravzaprav je zmagal na dirki v Hockenheimu v Zahodni Nemčiji presenetila vse strokovnjake po svetu. Od male jugoslovanske tovarne motornih koles Tomos v tujini še niso imeli prilike veliko slišati. Pred petimi leti te tovarne sploh še ni bilo, letos pa se je kosala že z znanimi tovarnami in v medsebojnem obračunu odnesla lovčev venec.

Dirka v Hockenheimu je pokazala, da v industriji motornih koles nekdanje države: Zah. Nemčija, Francija in Anglija izgublja vodstvo. Pojavlja se vrsta držav, ki s svojimi stroji in dosežki potiskajo s prog priznane zapadne tvrdke. Mednje sodijo Madžarska, Češkoslovaška, Vzhodna Nemčija in zlasti še Jugoslavija. Uspeh jugoslovanske industrije motornih koles je z velikim priznanjem zaželel svetovni tisk. V dirki, kjer so Tomosovi stroji pokazali izredne kvalitete v pogledu hitrosti in vzdržljivosti, je nastopilo veliko število znanih svetovnih znamk. Dirka je potekala v popolni nadmočnosti Tomosovih strojev. Naj

naštetimo samo nekaj podatkov! 61,6 km dolgo progo je naš tekmovalc prevozil v času 32:41,6 s povprečno hitrostjo 113,4 km na uro. V najhitrejšem krogu je imel naš Zeljnik povprečno hitrost 116 km na uro. Japonska tvrdka «Honda», ki je žr v soboto odkupila stezo za preizkušnjo svojih vozil, se s svojimi stroji na dirki v tej kategoriji sploh ni pojavila, ker so smatrali, da je vožnja zanje izgubljena. Povemo lahko kot zanimivost, da so organizatorji tekmovanja, ko so videli naše fante na treningu v soboto, poslali posebnega odposlanca v Bonn, da je prinesel gramofonsko ploščo z jugoslovansko himno. Sprva namreč

niso pričakovali, da bi Jugoslovani lahko zmagali, zato si niso preskrbeli plošče z našo državno himno, ki jo zaigrajo ob proglasitvi zmagovalca.

Tomosovi stroji so dosegli prvo, tretje in peto mesto. Drugi član Tomosove ekipe Stepančić pa je bil peti. Na tej pomembni priveditvi so startali med drugim tudi prvaki posameznih evropskih držav, Angleži, Belgijci, Nizozemci, Svicarji, Francozi in Italijani.

Prvič je na tako pomembni mednarodni dirki naša mlada industrija motornih koles dosegla vreden uspeh. S tem se odpirajo Tomosu možnosti za prodajo svojih izdelkov na tujem trgu. Celotna konstrukcija, material in izdelava stroja je domača. Naše ojnice, ki so jih imeli Tomosovi stroji na tekmovanju, so vzete iz serijske proizvodnje. Pripravljajo pa poseben stroj, ki ga bodo preizkusili mogoče že na letošnjih dirkah v Portorožu.

Izvedeli smo, da bo Tomos v letošnjem letu znatno zvišal izvoz na tuji trg. Izvoz na Svedsko bo dosegel številko 3 do 5000 mopedov, na holandsko in dansko tržišče pa bodo tudi poslali precejšnje količine mopedov. Prvo mesto med tujimi tovarnami motornih koles drži Tomos na Norveškem, na Finsko pa bodo poslali okrog 1500 mopedov. Iraka je naročila nekaj sto kosov, pričakujejo pa, da bodo v letošnjem letu prodali tudi na angleški in zahodnonemški trg.

Po podatkih proizvajalca tovarna Tomos 80 odstotkov domačih motornih koles. Kreditna sposobnost srednjih slojev in predvsem delavstva, ki bi bil prirodni kupec Tomosovih mopedov, je za sedaj z zakonskimi predpisi tako nizka, da od časa do časa prihaja do večjih zalog na domačem tržišču. V bistvu pa naš trg še zdaleka ni zasičen. Na Holandskem je na primer moped že povsem zamenjal kolo. Za ustanove bodo v kratkem z novimi predpisi odpravili 40% prometni davek, tako da bodo ustanove kupovale mopede po isti ceni kot državljani. S tem se bo popolnoma izenačil domači trg. Znižanjem cen pa za sedaj ne bo nič. S proizvodnjo novega Citroena bo tovarna začela najbrž šele pozno v jeseni. Matična tovarna začne z redno proizvodnjo novega modela šele v septembru. Razgovori so v teku.

V proizvodnji mopedov bo v letošnjem letu prišlo do večjih tehničnih sprememb. Opuščajo pedale in uvajajo na mesto njih zaganjače. Kubatura mopedov bo ostala ista, povečali pa bodo njihovo moč. Novi dvosedezni moped bo prišel na trg v jeseni, obeta pa precejšnje spremembe.

Za smeh

«Zapri vrata, pravkar preizkušam svoj novi plašč za zimo!»

Petelinji boj med spoli

Uprava neke podzemne železnice v New Yorku je naslovlila na vse moške potnike prošnjo, naj odstopajo sedeže stoječim ženskam. Na vseh vidnih mestih so izobesili letake s podobnim besedilom. Položaj se po tej akciji ni spremenil. Samo na letakih so lahko brali: hvala, prosim in oprostite. Poročevalci javljajo, da na železnici še vedno ni reda. Ljudje se sporekajo in prerijujejo za sedeže. Zenske obtožujejo mo-

ške, moški pa ženske. Tako je neki potnik zapisal: «Zakaj bi morali utrujeni zaposleni moški odstopati sedeže dekletom, ki ves dan nič drugega ne delajo, kakor letajo kot neumne po ulicah in trgovinah...» Neka potnica mu odgovarja: «Večina žensk mora trdo delati, ker so moške preleni, da bi dovolj zaslužili.» Borbo med spoli nadaljujejo.

RADIOAPARAT NA PETROLEJ

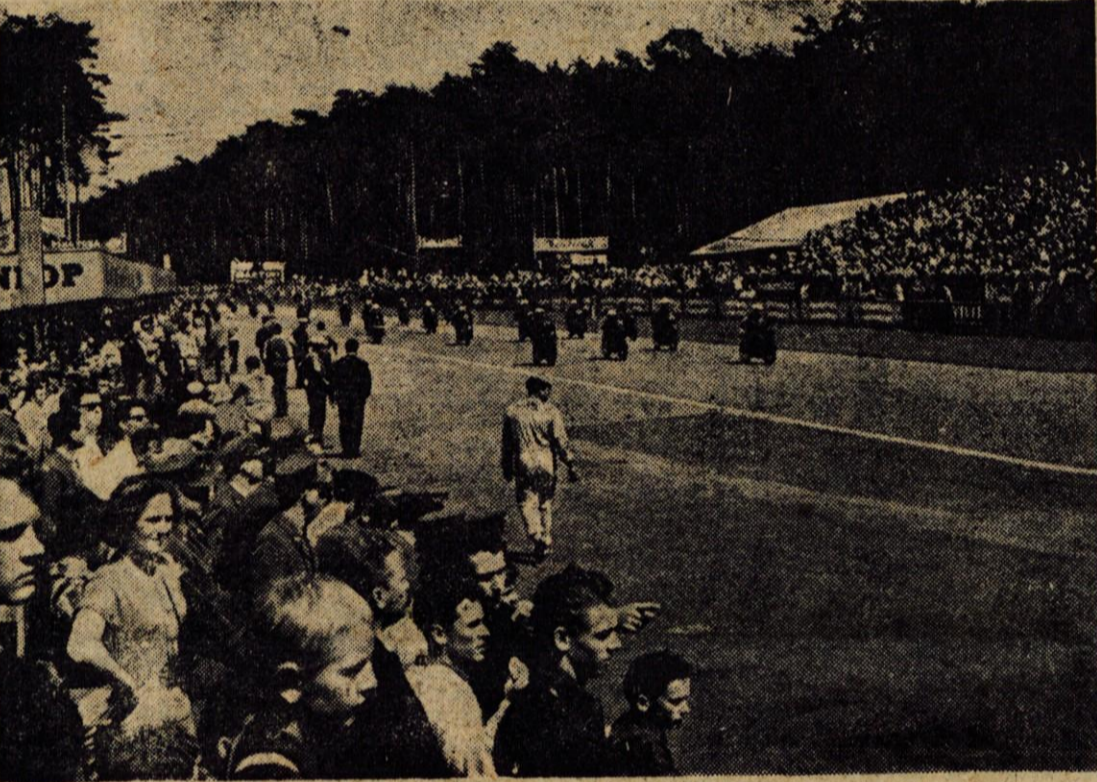
Novemu tipu radijskega sprejemnika, ki so ga izumili v ZDA, ni treba električnega toka, niti baterij. Dela na petrolej, spirit in druge vnetljive snovi. Najvažnejši sestavni del aparata je generator, ki ga pritrjuje na petrolejko in spreminja toploto plamena v električno energijo. Ta sprejemnik v Ameriki ni nič dražji od navadnega.

Mikrofon brez električnega toka

Neka zahodnonemška tvrdka je zgotovila mikrofon, ki ni zvezan z izvorom izmeničnega toka. Mikrofon dobro služi umetnikom pri televizijskih snemanjih. Po svoji velikosti je tako majhen, da ga lahko spravimo v žep povsrnika. Mikrofon napaja majhna baterija.

PROZOORNE AVTOMOBILSKE GUME

Te dni so Parizani lahko videli malo običajen avtomobil s prozornimi plašči. Zlitji so iz plastične mase neotana in so veliko bolj izdržljivi kot gumijasti plašči. Njih treba pometi z zrakov, ker so zlitji kot celota. Pri nočni vožnji se lahko povsem osvetlijo, tako da postaja vožnja varnejša, kajti soferji imajo večjo preglednost.

Gledalci in tekmovalci na dirki v Hockenheimu, kjer so dosegli naši prodoren uspeh

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

NEDELJA, 28. maja

- 7.35 Igra Pihalni orkester LM
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.50 Iz albuma skladb za otroke
- 9.00 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.40 Suita kajkavskih pesmi
- 10.00 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Lepe melodije
- 11.00 Iz oper Petra Iljiča Cajkovskega
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Zabavni potpuri
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.30 Arije, ki jih radi poslušate
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Iz operetnega sveta
- 16.40 Peli so jih mati moja...
- 17.00 Za nedeljsko popoldne
- 17.30 Radijska igra
- 18.15 Variacije na popularno temo
- 18.27 Cetr ure s pevčema Lolo Novakovič in Rafkom Irgoličem
- 18.42 Polke in valčki za urne pete
- 20.05 Izberite melodijo tedna
- 20.50 Hammond orgle
- 21.00 Spominj Slavka Osterca
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.05 Klavirski trio »Dumkye«
- 23.37 Harmonija op. 71

PONEDELJEK, 29. maja

- 8.05 Jutranje glasbeno popotovanje
- 8.40 Od popevke do popevke
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Naši operni solisti vam pojo
- 10.15 Od valčka do rock'n'rolla
- 10.40 Poje Ljubljanski komorni zbor
- 11.00 Na svetu jazza
- 11.30 Za otroke
- 12.00 Petnajst minut z Zadovoljnimi Kranjci
- 12.45 Kmetijski nasveti - ing. Lojze Sluga: Zvinnoreja na posestvu Radgona
- 12.25 Zvočna mavrica
- 12.45 Mileva Perot poje pesmi
- 13.30 Le Cid - baletna glasba
- 13.50 Iz filmov in glasbenih revij
- 14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce
- 15.40 Naši popotniki na tujem
- 16.00 V sveta opernih melodij
- 17.15 Soferjem na pot

RADIJSKI IN TELEVIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 28. MAJA DO SOBOTE, 3. JUNJA 1961

- 18.00 Športni tednik
- 18.15 Veliki violinisti
- 18.50 Človek in zdravje
- 20.00 Glasbeni variete
- 20.45 Kulturna tribuna
- 21.00 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
- 21.20 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije
- 23.05 V ritmu današnjih dni
- 23.55 Prijeten počitek

TOREK, 30. maja

- 8.05 Izberite melodijo tedna
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Simfonietta
- 9.40 Gorenjski vokalni oktet
- 10.15 Iz Preludijev za klavir
- 10.27 Suita »Z vas«
- 10.40 Utrjuje svojo angleščino
- 10.55 Dve ameriški popevki
- 11.00 Obisk v mariborski operi
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Veder intermezzo
- 12.00 Danica Filipčič in Franc Koren pojeta
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Mitja Cerne: Novi zvezi zakon o gozdovih
- 12.25 Romunska zabavna glasba
- 12.45 Slovenske narodne v priredbi Ubaldina Vrabca
- 13.30 Igramo za vas
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Nekaj arjij in duetov iz opere Faust
- 15.40 Listi iz domače književnosti
- 16.00 Ali vam ugaja?
- 17.15 Razgovor z volivci
- 17.25 Koncert ansambla zagrebških solistov
- 18.00 Iz naših kolektivov
- 18.15 Klavir v ritmu
- 18.20 Količek za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 Izobraževalni obzornik
- 20.00 Poje zbor RTV Beograd
- 20.30 Nagrajeno delo s tekmovanja radijskih iger v Novem Sadu
- 21.30 Faeton, simfonična pesnitev
- 21.40 Razpoloženske melodije z velikimi zabavnimi orkestri
- 22.15 Večer novejših italijanskih instrumentalne glasbe

- 23.05 Popevke za lahko noč
- 23.25 Po svetu jazza - Jazz iz poljskih koncertnih dvoran
- 23.55 Prijeten počitek

SREDA, 31. maja

- 8.05 Mladi glasbeni talenti nastopajo
- 8.30 Simfonijska v g-molu
- 9.00 Jezikovni pogovori
- 9.15 Radi bi vas zabavali
- 10.15 Nekaj odlomkov iz opere Sneguročka in Majksa noč
- 11.00 Od plošče do plošče
- 11.30 Za Cicibane
- 12.00 Štirje fanje so prišli
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Branko Lovše: Srednja kmetijska šola v Ljubljani je dala nove strokovnjake
- 13.30 Iz starejših slovenske umetne glasbe
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Zabavni orkester Raphaela
- 14.40 Pesmi Heriberta Svehla
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Koncert po željah poslušalcev
- 17.15 Sestanek v sredo
- 17.30 Pevec Djordje Marjanovič
- 17.45 Jazz na koncertnem odru
- 18.00 Kulturna kronika
- 18.20 Od Galusa do Hindemitha
- 18.45 Havajski zvoki
- 20.00 La Boheme - opera v 4 dejanjih
- 22.15 Mladim pesalcem
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Iz moderne plesnega sveta

CETRTEK, 1. junija

- 8.05 Glasba ob delu
- 8.35 Poje zbor »Branko Krsmanović«
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Med Krajino in Timokom
- 10.15 Kaleidoskop zabavnih melodij
- 10.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
- 11.00 Ruski tečaj za začetnike
- 11.15 Dve ruski popevki
- 11.20 Koncert za violino in orkester
- 12.00 Gašper Dermota poje slovenske narodne
- 12.15 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Zalivanje in dognojevanje
- 12.25 Orkestralni odlomki iz oper
- 13.30 Zvočna panorama

- 13.50 Komorni zbor RTV Ljubljana
- 14.05 Pol ure simfoničnih plesov
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Iz svetovne književnosti
- 16.00 Še vedno jih radi poslušate
- 16.20 Kvintet v g-molu za klavir in godalni kvartet
- 17.15 45 minut turizma in melodij
- 18.00 Manj znane arje iz Puccinijevih oper
- 18.30 Poje Anica Zubovič
- 18.45 Ljudski parlament
- 20.00 Cetrkov večer domačih pesni in napovov
- 20.45 Literarni večer
- 21.15 Iz skicirke Maurica Ravala
- 22.15 Po svetu jazza
- 22.45 Fagot in klavir
- 23.05 Nočni akordi
- 23.55 Prijeten počitek

PETEK, 2. junija

- 8.05 Koncert za klarinet
- 8.30 Majhna prodajalna plošč
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Vesele narodne in zborovski priredbi
- 9.35 Količek za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Sedem skladb
- 10.35 Ob zvokih zabavne glasbe
- 11.00 Melodije iz Verdijevega Othella
- 11.30 Človek in zdravje
- 11.40 Španija v plesu in pesmi
- 12.00 Dalmatinske pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Slavko Stante: Nagrajevanje delavcev v poljedelstvu iz čistega dohodka
- 12.40 Domači napravi izpod zelenega Pohorja
- 13.30 Orgle in orglice
- 13.45 Poje Ljubljanski oktet
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Poje vam basist Boris Hristov
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Petkovo glasbeno popoldne
- 17.15 Razgovor z volivci
- 17.25 Od plesišča do plesišča
- 18.00 Spomini maršala Tita na začetek vstaje
- 18.15 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 18.30 Tako poje in igrajo v tujih deželah

- 20.00 Tipke in godala
- 20.15 Tedenski znanstvenopolitični pregled
- 20.30 Obrazi iz naše glasbene preteklosti
- 20.55 Ptice, suita za mali orkester
- 21.15 Oddeja o morju in pomorščakih
- 22.15 Naši majhni zabavni ansambli
- 22.35 Moderna plesna glasba
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Nočni koncert

SOBOTA, 3. junija

- 8.05 Glasba ob delu
- 8.25 Z vseh vetrov
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Za vsakogar nekaj
- 10.15 Tretji koncert za klavir in orkester
- 10.40 Angleščina za mladino
- 10.55 Harfa in mandolina
- 11.00 Po svetu jazza
- 11.30 Pionirski tednik
- 12.00 Trio Avgusta Štanka
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jelka Hočevar: Skropljenje prsti krompirjevi plesni
- 13.30 Na ohceti...
- 13.50 Od arje do arje
- 14.20 Sport in športniki
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 S knjižnega trga
- 16.00 Vedri zvoki
- 16.25 Iz najnovejšega repertoarja Jugotona
- 16.40 Moški komorni zbor iz Celja
- 17.15 Po kinu se dobimo
- 17.45 Italijanski pevec Johny Dorelli
- 18.00 Jezikovni pogovori
- 18.15 Divertimento
- 18.30 Pozdrav z gora
- 18.45 Okno v svet
- 20.00 Jugoslovanski ljudski plesi
- 20.20 Melodije raznih dežel
- 21.00 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu

Televizijski spored

NEDELJA, 28. maja

- 9.30 Prodiranje v osrčja gozdov - oddaja za kmetovalce
- 10.00 Velvet - serijski film za otroke
- 10.30 Mednarodni odbojarski turnir
- 15.00 Sportno popoldne
- 17.30 Oddaja za otroke
- 19.00 Podelitev starijskih nagrad
- 20.30 Sedem dni
- 21.15 Tri četrtine sonca - jugoslovanski umetniški film

PONEDELJEK, 29. maja

- 16.15 Giro d'Italia
- 18.00 Medic - serijski film
- 18.30 Znanost in tehnika
- 19.00 TV pregled
- 19.30 Glasbeni sestanek
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Pred prihodom večernega vlaka - TV drama

TOREK, 30. maja

- 16.15 Giro d'Italia
- 17.30 TV za otroke
- 21.10 Zabavno reklamna oddaja
- 21.25 Potovanje v Pariz - TV film
- 22.15 Cas ljubezni - glasbena oddaja
- 22.40 Simfonični koncert

SREDA, 31. maja

- 15.30 Giro d'Italia
- 18.00 Pionirski mozaik
- 18.45 Dokumentarni film
- 19.00 Cas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Dokumentarni film
- 20.30 Šest slavnostnih vabil
- 21.30 Slikarstvo na Hrvaškem

CETRTEK, 1. junija

- 9.00 TV v šoli
- 18.15 Giro d'Italia
- 17.30 En den Dinus - oddaja za najmlajše
- 18.00 To je moja mamica - risanka
- 18.10 Poleti v gosteh - kuharski nasveti
- 18.30 Iz usmiljenja - film
- 19.00 Sodobna kemija
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Novi filmi
- 20.35 Spoznavajmo svet in domovino
- 21.30 Naši glasbeni umetniki
- 22.00 Campanille sera
- 22.40 Cinelandia - filmska oddaja
- 23.10 Italijanski šport

PETEK, 2. junija

- 15.30 Giro d'Italia
- 17.00 TV za otroke
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV o filmu
- 21.00 Celovečerni umetniški film

SOBOTA, 3. junija

- 16.15 Giro d'Italia
- 18.00 Mi in naši trije filmi
- 19.00 Evropsko prvenstvo v boks
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Blok v sončni ulici - zabavno glasbena oddaja
- 21.15 Dokumentarni film
- 21.30 Evropsko prvenstvo v boks
- 22.30 Kapitan David Grief - ser. film

BELEŽKA

Zakaj brez vode?

Ta teden je bila jeseniška tržnica domala zasuta s češnjami. Ljudje so jih z veseljem kupovali, ker konec koncev niso bile niti drage, kljub temu pa so bile izredno lepe. Tudi mene je premagala poželjivost, zato sem se odločil, da jih kupim. Toda še pred tem sem se namenil poiskati mesto, kjer bi jih lahko opral. Prepričan sem bil, da mora tako moderno urejena tržnica imeti tudi tekočo vodo za pranje sadja, zelenjave in podobno. Vendar sem bil neprijetno presenečen. Dva-krat sem obšel tržnico, toda tekoče vode nisem našel. Moje nevolje je povečalo še to, ker sem na svojem pohodu opazil dva vodnjaka, pripravljena za pranje sadja, ki pa sta bila suha in celo brez pip. Ne vem, kaj je temu vzrok, vsekakor pa sem prepričan, da je sedaj, ko se je na tržnici pojavilo že prvo sadje, skrajni čas, da se tržnica oskrbuje tudi s tekočo vodo.

Želje zaposlenih železničarjev Vrtec in obrat družbene prehrane

Železnike lahko prištejemo med take kraje, ki nimajo niti povsem kmečkega niti povsem delavskega značaja. In prav za take kraje smo morali že večkrat ugotoviti, da je v njih zelo malo narejenega za razbremenitev zaposlenih žena in za varstvo otrok. Tudi v železnikih nimajo urejenega primernega obrata družbene prehrane in vzgojno-varstvene ustanove, kar bi najbolj potrebovali.

V železnikih in okolici je danes zaposlenih več kot 500 žena. Skoraj polovica izmed njih ima tudi otroke in nemalokateri nima doma nikogar, ki bi v njeni odsotnosti lahko pazil nanje. Mnoge matere sedaj dajejo svoje otroke v varstvo v tuje družine, za kar morajo neredko precej plačevati. Vse to pa seveda govori v prid željam in zahtevam po ustanovitvi vzgojno-varstvene ustanove tudi v železnikih. Sicer so tako ustanovo pred leti že imeli, a so jo morali zapreti, ker zanjo ni bilo dovolj zanimanja. Število zaposlenih žena se je v zadnjem času močno povečalo in zato je oba-zen, da vrtec tudi sedaj ne bi bil polno zaseden, odveč. V železni-

kih zato upravičeno upajo, da jim bo uspelo najti primerne prostore in ustrezno razumevanje pri novem občinskem ljudskem odboru. Se močnejša pa je želja železničarjev, da bi dobili ustrezen obrat družbene prehrane. Sedaj se mnogi hranijo v gostilnah. Tisti, ki nimajo možnosti pripravljati hrane doma, se sedaj hranijo v gostilnah, vendar tu lahko dobi le kosilo in morajo na večerje v gostilno v Češnjico, če nočejo jesti samo hladne malice. Veliko zaposlenih žena mora pripravljati kosilo po prihodu z dela in mnoge bi skupaj s člani družine radi prihajale v menzo. Posebno težko je tudi za tiste delavce, ki so doma v Davči, Sorci-

AUSCHWITZ 19

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Začnem z dolžnostno vizito v bivališču SS krematorija I in preiščem vse, ki se javijo. Tri ali štiri dni vsakdo rad boleha, da se nekoliko odpočije od napore službe. Seveda so vmes tudi resnejši primeri. Zdravljenje ne dela posebnih težav. Z zdravili smo tako dobro založeni, da bi mogli konkurirati najboljši lekarni sredi Berlina. Del-komande ima nalogo pregledati vso ročno prtljago in obleke v plinskih celicah poginulih in mi izročiti vse medikamente, ki jih nadeajo. Jaz jih nato sortiram. To je posebno zato dolgotrajna in težavna zadeva, ker so medikamenti iz skoro vse Evrope. Zavojčki imajo napise v vseh mogočih jezikih, ki jih seveda ne obvladam vseh. Končno pa vendar vedno znova ugotavljam, da gre večidel za pomirjujoča sredstva — značilno za stanje evropskih Judov, preganjanih do smrti.

Po bolniškem obisku v stanovanju esesovcev grem v barako »Posebne komande«. Tu moram vsakokrat zdraviti opekline. Pri kurjačih so pogostne. Notranjih boleznih pri ljudeh »Posebne komande« skoraj ni. Njihove obleke in postelje so čiste, hrana je dobra, lahko se reče, celo izvrstna. Razen tega so to večinoma krepki, mladi mošje.

Le duševno bolnih je mnogo med njimi. Grozotna zavest, da poginjajo tu starši, žene, otroci, sestre in bratje, da morajo izvleči vsak dan tisoče in tisoče trupel iz plinskih celic v peči, vse to povzroča pri mnogih težke duševne depresije.

Preteklost vseh teh ljudi je žalostna, da mislijo nanjo le z boleštvom v srcu, na prihodnost pa z grozo v duši. Prihodnost si vsak član te komande lahko izračuna z matematično natančnostjo. Ko so potekli štirje meseci njegove službe, se do dneva natančno pojavi oddelek politične SS, ki izbere vse člane »Posebne komande« na notranjem dvorišču krematorija. Salva iz strojnih pušk — »prihodnosti« je konec.

Pol ure kasneje prikoraka že nova »Posebna komanda«, ki sleče mrtve predhodnike. Pol ure nato ostane od bivše komande le še kupček pepela. Prvo delo nove komande je vsekakor vedno, da seže trupla svojih predhodnikov.

Pri vsakem bolniškem obisku me prosijo za močan, naglo učinkovit strup. Prošnji ne ugodim nikdar.

Prisega Hippokrata, ki sem jo prisegel pred petnajstimi leti in jo izpolnjeval po najboljšem znanju in vesti vedno dosledno, je močnejša kot vsako uganje. Ravno tukaj, kjer si zdravniki otežujejo vest z milijoni umorov, mi mora biti ohranitev življenja najvišja postava.

Morda sem kriv, ker molče gledam, kako se godi neizrečno mnogo zločinov. Nikoli pa ne smem sam sebe obtožiti umora. »Ne ubijaj!«

Danes obžalujem, da nisem... Vsi so umrli. Toda ne svojevotjno, pomorili so jih njihovi morilci.

Naslednja postaja mojih jutranjih obiskov je krematorij II. Poljska pot in slepi tri Judovske rampe ga ločita od krematorija I. Obe poslopji sta grajeni po istem kopitu: slačilnice, plinska celica, požigalna dvorana, bivališče esesovcev, bivališče »Posebne komande«.

Namesto secirne dvorane je tu zlatarska delavnica. Tja znosijo vse zlate zobe in mostičke iz vseh štirih krematorijev, briljante, zlatnike, drage kamne, okrasje iz platine, ure, cigaretne doze in vse druge predmete iz dragih kovin. Trije zlatarji so tu zaposleni. Stvari najprej razkužijo, nato jih sortirajo. Iz okrasja izluščijo dragulje, zlate okvirje zmečejo v peči, kjer jih raztopijo. Trideset do petintrideset kilogramov finega zlata iz vseh štirih krematorijev zbrana, raztopijo vsak dan v teh pečeh. Zlato tope v grafitnih formah. Premera imajo nekako pet centimetrov. Vsaka zlata palica tehtja 140 gramov. Sam sem jih stehal.

S posveta predsednikavo stanovanjskih skupnosti v Kranju

ODSLEJ PO SKUPNI POTI

V sredo, 24. maja popoldne, je bil v prostorih Občinskega odbora SZDL v Kranju posvet predsednikov stanovanjskih skupnosti: Zlato polje, Stražišče, Vodovodni stolp, Kranj-center, Gorenja Sava, Golnik, Huje-Planina in Cirče. Zbrali so se zaradi ustanovitve koordinacijskega organa, ki bi vsklajeval delo stanovanjskih skupnosti. Tega so zelo pogrešali, ker so namreč do-

sledje posamezne stanovanjske skupnosti same vodile organizacijo servisne službe in urejevale finančno poslovanje. To pa je mnogokrat privedlo do velikih nesoglasij v cenah in uslugah. Događa se tudi, da stanovalci na lastno iniciativo zamenjujejo v stanovanjskih štedilnikih, napepljujejo trofazni tok, da jim »po nesreči« počitniško, ki jo morajo potem seveda zamenjati z

novi, s tako, ki jim bolj ugaja itd. Na posvetu so ugotovili, kako nujno je bilo to posvetovanje in so obžalovali, da tega niso že prej sklicali. Navzoči n. pr. še do danes ne vedo, koliko sredstev je bilo dodeljenih posameznim stanovanjskim skupnostim; v stanovanjski skupnosti Gorenja Sava jim še sedaj, po dveh letih ustanovitve ni jasno, ali je pralnica njihova last ali last tovarne »Iskra«, mnogim skupnostim še niso bila dodeljena objektivna sredstva itd. Zato so se na posvetu vsi strinjali, da se osnuje organ, ki bo vsklajeval delo stanovanjskih skupnosti med seboj in z ostalimi organizacijami na terenu, predvsem z organizacijo SZDL. Razen predstavnikov stanovanjskih skupnosti naj bi bil v tem organu tudi zastopnik občinskega odbora, ki bo pomagal pri uveljavljanju sklopov, izrečenih na posvetovanjih stanovanjskih skupnosti.

Pri predstavitvi modnih časopisov se maralkatera žena vpraša, kaj je sedaj pravzaprav moderno. Majhni ovratniki so prav tako moderni kot veliki, široka krila se niso umaknila ozkim, kot so pozimi napovedovali, med vzorci je prav toliko črnatih in pikčastih kot tistih z drobnimi ali velikimi vzorci. Izbere je torej dovolj za vsak okus. Obleke na naši sliki so prav posebno primerne za mlajše in vitkejša postava

TEČAJ ZA POLKVALIFIKACIJO

V prihodnjih dneh bo na okrajnem zavodu za napredek gospodinjstva v Kranju zaključen tečaj za polkvalifikacijo. Obiskuje ga 12 kuharic iz obratov družbene prehrane z Golnika, Predvorja, Bobovka in Kranja.

SEJA KOMISIJE ZA MLEČNE KUHINJE

Pred dnevi je bila na OLO Kranj prva seja komisije za mlečne kuhinje. Na njej so govorili o problemih prehrane v mlečnih kuhinjah in pri tem ugotovili, da bi morali te probleme reševati v sklopu šole kot celote. Današnja šola ima namen otroka telesno in duševno usposobiti za življenje in prav zato je tudi prehrana izredno važna. Se v prihodnje bodo skrbeli za to, da bodo vse kuharice iz šolskih kuhinj obiskovale ustrezne izobraževalne tečaje, občinske komisije za mlečne kuhinje pa bodo pregledala kuhinjski inventar ter ga skušale dopolniti.

Male zanimivosti

Zena v družini in v poklicu
Znani švedski sociološki sta zbrali podatke o tem, kako vpliva zaposlenost žene na duševni razvoj otroka. Največ podatkov sta lahko zbrali za ZDA in ti kažejo: pri otrocih do tretjega leta starosti ni razlike, ali so nepretrgano pri materi ali pa so deloma pri materi, deloma v vrteh. Od tretjega leta dalje pa je celo potrebno, da se otrok odvadi prevelike navezanosti na mater, saj ga to ovira pri razvoju v samostojno osebnost. To je vsekakor tudi za naše matere dokaj razveseljiva novica.

V sezoni češenj

Ze nekaj tednov lahko dokaj redno dobimo v naših trgovinah tudi prvo sadje — češnje. Prava vrednost češenj je prav v tem, da so v primerjavi z drugim sadjem dokaj zdrave, čeprav je treba omeniti tudi to, da vsebujejo sorazmerno veliko vitamina A in C in manjše količine drugih vitaminov, ki so nam prav v spomladanskih dneh nadvse potrebni. Najbolje je, da češnje uživamo sveže, ker pa jih zaradi pomanjkanja drugega sadja gospodinjstve rade uporabijo tudi za pripravo sladice, smo tokrat za vas zbrali nekaj manj znanih receptov, ki bodo verjetno prišli še bolj v poštev, ko se bodo cene češenj vsaj nekoliko še znižale.

Mrzla češenjava Jed
1 kg češenj, 10 dkg sladkorja, 8 dl vode; 35 dkg mlečnega kru-

ha, 5 dkg surovega masla, 5 dkg sladkorja, malo cimeta.
Češnje skuhamo. Kruh namazemo na tanke rezine, jih zložimo na pomaščen pekač, pokapamo z raztopljenim surovim maslom ali margarinom, potresemo s sladkorjem, zmešanim s cimetom, in jih v pečici lahno opečemo. V stekleno skledo nalagamo izmenoma opečene kruh in češnje. Na vrhu naj bo kruh; češenj zlijemo sok kuhanih češenj.
Zdreb s češnjami
Skuhajte 1/2 litra po okusu zaslakčkanega mleka in malo sekljane limonine lupine. Ko mleko zavre, primešajte počasi 65 gr belega zdreba. Po desetih minutah kuhanja razdelite zdreb v majhne skledice, dobro ohladite in po vrhu okrasite z zelo sladkimi kuhanimi češnjami.

BEG IZ SINGAPURA

Konec koncev pa smo le imeli priložnost, da se dokopljemo do svobode. Džungla nam je prav tako lahko bila prijatelj kot sovražnik; lahko nas je skrivala in nam dajala hrano ter vodo, lahko pa nas je tudi ubila. Preostala nam je le borba za življenje proti ljudem in naravi; imel sem občutek, da Japonci ne bodo tako nevarni kot džungla s svojimi krauti (zlatočrni kačami, dolgimi samo kakih štirideset centimetrov in kazalec debelimi), škorpiljoni, strupeni pajki in malarični moskiti; da ne omenim ubijajoče vročine, pomanjkanja hrane in včasih tudi vode. Do Avstralije pa je bilo šestnajst sto milj.

Steza se izgublja pred nami med ogromnimi drevesi, katerih debela so bila tri do štiri čevlje debela, zgoraj pa je bila gosta streha iz listja in ovijalk. Hodili smo po temnem, visokem predoru, ki se je vijugalo preko spolzkega blata in zemlje. Skozi goste listnate strehe si je našlo pot le nekaj sončnih žarkov in v množicah trakovih prepazelo redko meglo. Zbegala nas je ta veličastnost džungle in njena neizmerna moč. Ta prvi dan se nam je zdela kot nekaj zlemu biču podobnega, kar opazuje sleherni naš gib.

Potili smo se iz vseh znojníc, da so sracije in hlače vislele na nas kmalu kot premočni papir; dihal pa smo tako težko, ko da bi bili v parni kopeli. Korakali smo pet yardov vsakebi in budno opazovali po pred seboj in za seboj ter vsako vejo in ovijalko, ki se je znašla nad nami.

Kakšno miljo od vasi smo se odločili za kratek postanek. Ostali so prisopihali k meni.

»Kaj je Mac?«

»Nič posebnega. Samo strašna vročina. Po mojem bo najbolje, če ostanemo nekaj časa tu, denimo, da so naši prijatelji v vasi povedali Japoncem, naj nas počakajo. Ne pozabite, da je vsak od nas vreden štiri sto guldnov.«

»Preklete dobra misel,« je zamrmral Don in si brisal obno čelo s hrbtom dlani. »Kako črnogled si!«

Cakali smo skoraj dve uri. Nič se ni zgodilo, razen, da sta Skinny in Roy postajala čedalje bolj živčna. Vstala sta in oprezovala skozi ogromne gladke liste drevesa, pod katerim smo se skrili.

»Prvi lažni preplah,« je rekel Skinny. »Gremo naprej. Ta kraj mi je odvratel.«

»Previdnost je mati modrosti,« je zagodrnjal Don. Sli smo dalje, toda medtem se je sonce že spuščilo na obzorje in njegovi žarki so poševo prodirali skozi košato drevje ter barvali podras s trepetajočimi lisami. Nastal je čudovit mozaik zelene, sive in zlate barve. Steza je bila dobro vidna, toda v naraščajočem mraku smo začeli stopati bolj previdno, kajti zdaj nismo bili več prepričani, da so vijugaste sence pod nogami res drevesne korenine in ne kače; potem pa smo slišali z naraščajočim strahom vedno več neznanih glasov z obeh strani steze.

Don me je dohitel in zasopihal: »Malo huda, ali ne?«

»Hm, da. Zdaj še ni nevarno. Počakajva ju.«

Tudi onadva sta se oglasila.

»Točno,« je rekel Don. »Vse je še pred nami.« Roy in Skinny sta se zakrohotala, po mojem okusu malec preveč histerično.

»Vse je še pred nami!« je oponašal Skinny. »Štirideset let v džungli. Sveta, nebesa, kaka prijetna misel!«

Nadaljevali smo pot po stezi in čez kakih dvajset yrdov prišli do goste gruče majhnih dreves z nizko visokimi vejami. Tu smo si napravili ležišče.

S svojimi parangi (malajskimi noži — op. prev.) smo narezali visoke trave. Noži so spočetka dobro rezali, a so kmalu otopeli.

»Bomo napravili ogenj?« je prigovarjal Don.

»Ne,« sem rekel. »Saj nimamo vžgalic.«

»Kaj če bi drgnili dva kosčka lesa drugega ob drugega.« To je seveda bleknil Skinny.

Zahehetali smo se, da je na drevesu nad našim zavetjem zašumelo in je neka papigi podobna ptica ježno zavreščala in odletela. Planili smo pokonci. Naši žvegi so bili čisto na koncu.

»Nebenežna ognja,« sem ostro zapovedal. »Lahko bi privabili Japonce. Vi trije ostanete tu, jaz pa bom pogledal naokrog.«

Ko sem se splazil iz skrivališča, sem slišal za seboj Skinnyjevo godrnjanje, da bi ogenj pregnel »tiste preklete džungelske pošasti«. Potem sem bil zmag skrivališča in pod nizkovejnatimi drevesi. Rasla so ob robu majhne jase. Previdno sem šel okrog čistine, nato pa si utrl pot skozi goste, zapletene trave nazaj na stezo. Sel sem po njej kakih trideset yrdov, se obrnil spet nazaj proti skrivališču in se mu približal z druge strani. Bilo je tako dobro skrito, da sem ga bolj težko našel.

»Stražiti ne bo treba,« sem rekel, ko sem se pridružil tovarišem. »Dobro smo skriti in od steze sem nas ne morejo videti.«

»Ta preklicana džungla,« je zarobantil Skinny. »Se v smrt me bo spravila. Vse, kar sem dosegel videl od džungle, je bilo nogometno igrišče v Cardiffu.«

»Nehaj mi s Cardiffom,« je zagodrnjal Don, »ali pa bom jaz začel z Darwinom.«
Odmotali smo hrano in pojedli približno tretjino. Potem smo legli na mehko, mahovito zemljo. Začelo nas je žežati, vode pa ni bilo nikjer. Stari domačin nam je povedal, da bomo še pred nočjo prišli do številnih potočkov in ker smo mu verjeli, nismo vzeli vode s seboj. Zdaj ni bilo druge izbire kot počakati jutra, ko bomo lahko polskali kak potoček ali pa v najbližjem taborišču — taborišču v žilavcu.

»Bomo spali vsi haenkrat?« je vprašal Roy.

»Da,« sem rekel.

»Dobro, potem pa si poišči vsak svoj konec postelje,« me je dregnil Skinny. »Če bo kdo ponoči brcal, se bom tako drl, da se bo džungla podrla.«

»Molči, za božjo voljo,« je zamrmral Don.

»Prav to sem tudi hotel,« se je zarežal Skinny in si razprostri praprot po tenkih nogah. On je moral seveda vselej imeti zadnje besedo.

Noč je prinesla namesto mraka popolno temo, a kolikor manj smo lahko videli, toliko več se nam je dozdevalo; živci so nam drgetali in strah je bil naš priznani gost. Z roba jase je skozi tišino zadonel prodoren krik. Skinny je planil pokonci in bujnil v temo. Memi so se najezili lasje, a sem kmalu prepoznal ta glas.

»Je že v redu, bila je le opica.«

Se več krikov je pretregalo džunglo in se sprevrlo v hitro, jezno žubodranje; potem je dolgo spet bilo tiho. Kako uro pozneje smo slišali urno žumotanje v grmovju, blizu našega skrivališča, ki pa se je končalo prav tako nenadoma kot se je začelo. Slišali smo še druge glasove: močno lomastenje med drevesi, sledil pa mu je šum vednega plazilca. Ko je to utihnilo, sem bil še vedno buden in sem čakal, kaj se bo zdaj zgodilo. Tudi ostali so bili večinoma budni. Strah in napetost te grozne noči sta nam žrla živce. Kdaj pa kdaj se je kdo pogreznil v globoko spanje, a ga je kakšen strahoten glas spet prebudil v še večji nelagodnosti.

Ker noben od nas ni spal več kot le nekaj ur, smo sklenili, da bomo hodili le do poldneva, potem počivali in nadaljevali pot ponoči. To jutro smo morali najprej najti vodo in po sreči smo že po milji hoda po stezi prišli do več majhnih potokov. Najprej smo si plali mrzlo vodo na glave in filinke ter potopili roke v čisto, žuborečo studenčnico. Zajemali smo polna prgišta. Potem smo se celi umili in pojedli drugo tretjino hrane, ki smo jo prinesli s seboj. Tako osveženi smo spet sledili stezi, ki je zdaj vodila ob severnem pobočju široke, senčne doline.

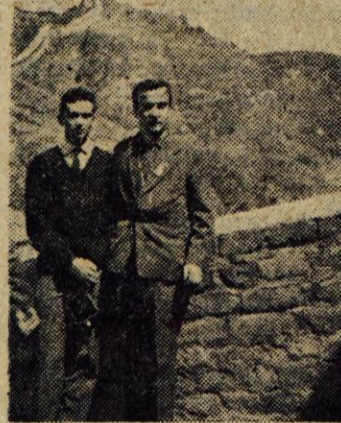
Janez Teran govori o vtisih s svetovnega prvenstva v namiznem tenisu v Pekingu

Vojaški muzej

Med našim bivanjem v Pekingu smo si ogledali tudi velik vojaški muzej, ki je v enem izmed največjih poslopij v mestu. V pritličju muzeja je prikazan potek kitajske revolucije od leta 1911 dalje, ko je bila zrušena s prestola zadnja cesarska dinastija. V spodnjih prostorih pa so razstavljeni tudi predmeti, ki prikazujejo borbo med Kuomintangom in Rdečo armado pod vodstvom Mao Tze-tunga ter

v tej daljni deželi precej manj zanimiv, če si ne bi ogledali tudi znamenitega Velikega kitajskega zidu. Zato so se organizatorji svetovnega prvenstva potrudili in nam omogočili izlet do te edinstvene zgodovinske znamenitosti. S posebnim vlakom smo se odpeljali do 70 kilometrov oddaljenega dela zidu, ki se na tem delu najbolj približa Pekingu. Med vožnjo skozi pusto in suho gorato pokrajino smo doživeli lepo srenčenje. V vsakem kupeju je bil zvočnik, iz katerega so neprestano zveneli zvoki kitajske glasbe. Nenadoma pa smo z začudenjem prisluhnili, posebno seveda jaz, kajti iz zvočnika se je zaslusala prava slovenska narodna pesem! Bili smo izredno presenečeni in zvoki naše domače pesmi, tako daleč od domovine, so nas kar malo pretresli.

Vlak je vozil precej počasni in tako smo šele po trinarčni vožnji prispeli do končne postaje, od koder smo se s posebnimi avtobusi oddaljeli do nekaj kilometrov oddaljenega Velikega zidu. Ta 2450 km dolg objekt so začeli Kitajci graditi v III. stoletju pred našim letjem, da bi se zavarovali pred vpadi napadalnih narodov iz centralne Azije. Dokončno obliko je Veliki zid dobil v XV. stoletju za dinastijo Ming. Na nekaterih mestih poteka v več vejah, da bi bila obramba zanesljivejša. Sedaj je že precej razpadel, medtem ko so ga na kraju, ki smo si ga mi ogledali, že obnovili in za ta del sedaj še zlasti skrbe. Veliki kitajski zid je visok tudi do 16 metrov in širok do 8 metrov. Na vrhu zidu poteka široka cesta, ki pa je na nekaterih mestih zelo strma in je zelo prehodna, ker se je zid strmo vzpenja v gore. Pokrajina okrog njega je zelo hribovita, vendar popolnoma gola, ker je zemlja povsem presušena.

Negulescu (Romunija) in Janez Teran na ogledu Velikega zida

skupne borbe obeh strank proti Japoncem in o dokončnem obračunu med njimi do proglastitve Kitajske ljudske republike leta 1949. V prvem nadstropju je pregled korejske vojne in vseh njenih grozot. Seveda je glavni poudarek na udeležbi kitajskih prostovoljcev v teh borbah in njihovih zaslugah.

Tretji del muzeja obsega razstavo daril posameznih vojaških delegacij, ki so obiskale ta muzej. Tam smo videli tudi lep poklon naše vojaške delegacije, ki je bila še pred več leti na Kitajskem.

Vse kakor bi bil naš obisk

(Nadaljevanje prihodnjici)

Prijateljsko srečanje

V Kranju je bilo za Dan mladosti nad vse prijetno razpoloženje. Razen parade, je bilo dopoldne tudi srečanje kranjske mladine s kranjskim garnizonom v raznih športnih panogah, skupaj pa so pripravili tudi kulturni spored na prostoru v vojašnici, ki je navdušil vse gledalce in poslušalce

Po zaključku VII. mladinskega festivala »Bratstva in enotnosti«

Vsa prva mesta za Kranjčane

PRIHODNJE LETO V BITOLI

(Od našega posebnega dopisnika) Bosanski Samac, 26. maja — Včeraj je bil zaključen VII. festival Bratstva in enotnosti. Zaključnim svečanostim je prisostvoval nad 10.000 domačinov in gostov, med njimi sekretar CK ZK Bosne in Hercegovine Ugleša Danilović, predsednik CK BiH Milan Uzela in drugi predstavniki javnega in političnega življenja. Med gosti so bili tudi predstavniki Kranja, in sicer sekretar okrajnega odbora SZDL Milan Regovec, predsednik občinskega odbora SZDL Stane Božič in drugi.

Točno ob 9. uri dopoldne je krenila mimo tribune parada vseh nastopajočih med njimi preko 130 Kranjčanov. V paradi je sodelovalo nad 3500 udeležencev festivala in drugih. Radosti in veselja ter prešerne mladosti je bilo te dni, v okviru praznika mladosti in v počastitev 96. rojstnega dne predsednika republike, na ulicah Bosanskega Samca vse polno. Mladina iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Mak-

donije in Srbije si je spet segla v roke in dokazala enotnost naših ljudi. Kot vsako leto so tudi letos v športnem delu tekmovalja nasto-

pali Kranjčani. V vseh športnih disciplinah so pobrali prva mesta. Razen v športnem delu tekmovalja so Kranjčani sodelovali tudi v kulturnem programu, in sicer s folklornu in baletno skupino.

Fopoldne je bil na zaključni svečanosti na stadionu telovadni nastop in podelitev spominskih plaket vsem udeležencem festivala. Zvečer so udeleženci odpotovali domov in se bodo prihodnje leto spet srečali na VIII. mladinskem festivalu Bratstva in enotnosti v Bitoli.

M. Z.

Tekstilci so se vrnili

V nedeljo so se vrnili kranjski tekstilci s IV. tekstiljade, ki je bila letos v Leskovcu, in sicer v organizaciji najstarejše tekstilne šole v Jugoslaviji. Prireditve se je v teh letih razvila v pravi festival z obseznim športnim in kulturnim programom. Dijaki iz kranjske Tehniške tekstilne šole so bili tudi letos v športu najuspešnejši in bi po točkovnem sistemu iz prvih dveh let (ki je bil že za III. tekstiljade opuščen) tudi letos osvojili v celokupnem plasmanu prvo mesto. Priborili so si 5 prvih mest (moški: odbojka, roket in atletika, ženske: odbojka in atletika), 2 drugi mesti (moški: košarka, ženske: streljanje) 3 tretja mesta (moški: namizni tenis, šah in streljanje), 1 četrto mesto (ženske: roket) in 1 sedmo mesto (nogomet). Če upoštevamo, da je na tekmovalju sodelovalo letos že osem šol, je uvrstitve v imenovanih disciplinah nad vse ugodna. Škoda, da je bilo iz programa črtano

plavanje, kajti tudi tu bi Kranjčanom pripadli dve prvi mesti. Na tekmovalju šolskih ekip v vprašanih iz stroke, iz NOB, iz jugoslovanske književnosti in iz športa, je bil izid dvoboja med kranjsko in zagrebško šolo neodločen. Dve točki iz programa »Pokaži kaj znaš pa se« Kranjci dali tudi v finalno prireditve ob zaključku tekstiljade.

Ustanovitev strelske družine

Pred kratkim je bil v Dupljah pri Naklem ustanovljen občni zbor strelske družine, ki so ji ljubitelji nadeli ime po padlem borcu Tineu Teranu. Sprejeli so pravila družine, proučali in program dela. — Upajo, da si bodo ustvarili pogoje za uspešen razvoj in napredek strelskega športa.

V Gorenji vasi bencinska črpalka

Gorenja vas — Pred dnevi so Gorenjevaščani zasuli veliko jamo (površina je znašala okoli 1000 kvadratnih metrov, in na tem prostoru, ob novem mostu čez Soro, uredili avtobusno postajališče. Jamo so zasuli z odpadnim materialom »Marmorja« iz Hotavelj in tako so imeli stroške samo s prevozom. — Istočasno s tem delom pa so že tudi pripravili temelje za bencinsko črpalko, katere gradnje se nameravajo lotiti v najkrajšem času. Za ta nov objekt bo potrebnih okoli 10 milijonov dinarjev. Kot investitor se bo gradnje lotilo trgovsko podjetje »Gorenja vas«, medtem ko bo vsa montažna dela opravilo podjetje »Petrol«. Bencinska črpalka bo vsekaror za prebivalce Poljanske doline, zlasti pa za njihov turizem, velikega pomena, saj imajo sedaj avtomobilisti in motoristi iz Poljanske doline najbližji črpalki ali v Skofji Loki ali pa v Logatcu.

GORENJSKA PARTIZANSKA KURIRSKA POT

V okviru proslave 20. obletnice ljudske vstaje skušamo mladino seznaniti z zgodovinskim potekom naše ljudske vstaje in borbami, ki so jih naši partizanski odredi vodili v teh prvih dneh in v NOB. Iz tega razloga so se v Kranju odločili, da bodo za planince in tabornike postavili gorenjsko partizansko kurirsko pot. Ta planinska magistrala bo vodila po poteh, ki so jih uporabljali za premike naši gorenjski partizani, zlasti še kurirji. Hkrati pa se bo dotaknila tudi nekaterih pomembnejših gorskih vrhov, da bo privlačna za čim širši krog planincev. Pot bo tako izbrana, da bo šla mimo številnih oboležij iz pretekle vojne, mimo spomenikov padlih borcev in grobov, ki so na tem področju. Pozneje bi bila to stalna gorska pot, na katero bi skušali usmerjati predvsem mladino in tudi stare planince.

Za izhodišče je mišljen Kamnik. Pot na kratko vodi deloma po Kamniških Alpah, deloma pa po Karavankah. V zgornji Savski dolini bo prešla Savo, vodila v Juljske Alpe preko Triglava, Komne, Črne prsti, Porezna do bolnice Franje, od tod pa preko Davče, Zalega loga, Ratičeva, Jelovice in Dražgoš v Seiško dolino do Skofje Loke, kjer bi se pot končala.

Vsi, ki bodo prehodili to planinsko pot, bodo dobili poseben spominski znak, razen znaka pa bo vsak dobil pred pričetkom hoje knjižico, v katero bo zbiral kontrolne žige, ki bodo dokazovali, da je bil na določenih vrhovih in znamenjih. Sprva so menili, da bodo značke dobili samo tisti, ki bodo pot strnjeno prehodili. To mišljenje so sedaj opustili, ker bi tako število pla-

Spet napad na nogometnega sodnika

O neredih na naših nogometnih igriščih smo v našem časopisu že večkrat pisali, vendar četrtkov primer na jeseniškem nogometnem igrišču kaže, da vsa dosedanja opozorila niso zadela in da se neredi še vedno nadaljujejo.

V četrtek, 25. maja, bi morala biti odigrana prijateljska nogometna tekma med enajstoricama NK Dupljica pri Kamniku in NK Jesenice. Jeseniški nogometaši so že v prvem polčasu pokazali lep nogomet, kolektivno igranje, kar je razvidno tudi iz samega rezultata 5:0 v korist domačinov. Takoj v začetku drugega polčasa so dodali še en gol, nato pa so gostje pričeli z grobo igro, ki je dosegla svoj vrhunec v 17. min. Takrat je sodnik, ki je izključil iz igre enega izmed gostujočih igralcev, opozoril igralce obeh moštvev, naj prenehajo z grobo igro, ker bo sicer ukrepal še ostreje. Ob tem opozorilu pa je drug igralec NK Duplice napadel sodnika, kar je povzročilo, da je ta še v 6. leti minuti zaključil tekmo pri stanju 6:0 v korist Jesenic. Tako so gledalci videli le 62 minut igre in nato razočarano zapuščali igrišče. Ostro so grajali nešportne in neljube dogodke, kakršen je bil na četrtkovni tekmi, kajti na jeseniškem igrišču se že dlje ni primerilo, da bi kdorkoli izmed domačih igralcev ali gostov poskušal fizično obračunati s sodnikom. Ob tej priliki je treba še pripisati, da jeseniški nogometaši nimajo v letošnji, to je v spomladanski nogometni sezoni kaznovanega niti enega nogometaša, kar pomeni, da je disciplina na primerni višini, zato so gledalci toliko bolj obsojali izpade gostov.

Iz beležnice o zadnjih športnih dogodkih na ALC v Lescah NAJBOLJŠI MODELARJI Z JESENIC

Vsako leto je v dnevi, ko praznujemo Dan mladosti, na letališču v Lescah še živahnije kot je sicer. Takrat, tako je bilo tudi letos 18. in 19. maja, so vedno večja tekmovalja gorenjskih aeroklubov. Letos je bilo tekmovalje modelarjev v štirih kategorijah, katerega se je spričo tega, da je bila prireditve tudi v počastitev 20-letnice revolucije, udeležilo rekordno število tekmovalcev (121). V posameznih disciplinah so tokrat osvojili največ prvih mest Blečanci, medtem ko je bil v tekmovalju krožkov najboljši krožek Martulji z Jesenic.

Triglav : Svoboda (Šenčur) 6:1 (2:1)

Šenčur, 26. maja — Včeraj je bilo tu pokalno srečanje nogometnih enajstoric domače Svobode in Triglava iz Kranja. V nezanimivem srečanju in na dokaj slabem igrišču so zasluženo zmagali boljši gostje z visokim rezultatom 6:1. Častni gol so domači dosegli že v prvih minutah igre in z njim tudi poveli. Kasneje pa je prišla do izraza boljša tehnika Kranjčanov, ki so kljub krtnastemu igrišču uspeli kar šestkrat ukaniti domačega vratarja.

S skupne konference ObSS Bohinj, Bled in Radovljica

Naš delavec naj postane upravljalec

V torek, 23. maja, je bila na Bledu skupna konferenca ObSS Bohinj, Bled in Radovljica. Na konferenci so izvolili 69-članski plenum, 21-člansko predsedstvo in 5-članski nadzorni odbor. Za predsednika dokončno združenega občinskega sindikalnega sveta je bil soglasno izvoljen JOZE VIDIC, dosedanji direktor Gorenjske opekarne Dvorska vas.

Na konferenci so delegati največ razpravljali o decentralizaciji delavskega samoupravljanja, o delitvi osebnih dohodkov in o nalogah novega ObSS Radovljica. Med drugim je bilo poudarjeno, da večja samostojnost kolektivov povečuje tudi večjo odgovornost

predvsem pri razdeljevanju finančnih sredstev. Z decentralizacijo delavskega samoupravljanja moramo doseči to, da bodo odločali delavci na svojih delovnih mestih, ne smemo pa dovoliti krepitve oblasti vodij posameznih ekonomskih enot. Odstraniti bo treba pojem

vodilnega uslužbenca in treba je najti neko drugo obliko, ki bo nudila strokovne usluge in jo vključevati v delavsko samoupravljanje ter v celoti prenehati s prakso, da bi o določenih stvareh odločali samo posamezniki. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da delavci še vedno ne odločajo sami o sredstvih, ki jih sami ustvarjajo. V takih primerih nastopajo sindikati preveč propagandno, preveč splošno, premalo pa se menijo, kaj je potrebno dejansko ukreniti, da bo naš delavec res postal upravljavec. Delavcem tudi nudimo premalo vzgoje. Decentralizacija ne sme potekati od vrha navzdol, temveč obratno.

Z decentralizacijo delavskega samoupravljanja je potrebno v podjetjih obnoviti razne pravilnike. Disciplinske mere — kazni — sprejem novih delavcev in podobno je treba prenesti na delavce-upraviljavce. Tega stari pravilniki niso določali. Zato čaka sindikate na tem področju še mnogo dela.

Na konferenci je bila izredno živahna tudi razprava o gostinstvu. Delegati so ugotovili, da so še vedno določene pomanjkljivosti pri uvedbi postranske, da še niso vključeni osebni dohodki gostinstva delavcev z ostalimi dejavnostmi.

ZVEDELI SMO...

● Muzej taleev v Begunjah vsak dan obišče od 100 do 150 obiskovalcev. Od marca dalje zelo pogosto prihajajo razne šolske skupine. Med inozemskimi gosti pa so si v letošnjem letu ogledali muzejske prostore že Poljaki, Holanci in Angleži.

● V tem mesecu je bil na Hrufišci sestanek gospodarske sekcije, na kateri so govorili o gospodarski in finančni problematiki terena. Dograditi nameravajo pralnico, urediti parkirni prostor in okolico društvenega doma ter

poti v naselju. Vsa ta dela bodo skušali opraviti s prostovoljnimi delom preko stanovanjske skupnosti.

● Mipulno nedeljo si je plesni venček v Oiševku ogledalo okrog 500 gledalcev, tekmovalo pa je rekordno število plesalcev, in sicer 44 parov. Prvo mesto med tečajniki je osvojil par Vili Hafner in Gabrijela Petercel, oboje iz Kranja, med gosti pa sta bila prva Franc Bulcovnik iz Kranja in Francka Basaj iz Predoselj.

NAŠ RAZGOVOR

Sklepne priprave za letovanje mladine

Pisali smo že o počitku starejših ljudi, predvsem o letnem oddihu naših delavcev. Z letno sezono pa se prične tudi čas počitka naših najmlajših. Starši že premišlujejo kam z otrokom, da bo v polni meri deležen sonca, vode in zraka. O poteku priprav za letošnje letovanje šolskih in predšolskih otrok sem se poznanila pri Ireni Levičnikovi, sekretarju okrajne Zveze prijateljev mladine v Kranju.

»Naša organizacija s pomočjo občinskih svetov za socialno varstvo organizira za zdravstveno ogrožene otroke

moarsko in gorsko letovanje. Prvo na Stanjaku in v Savudriji, drugo pa na Planini pod Golico. Letovanja bodo 3-tedenska, in sicer v maju in juniju za predšolske zdravstveno ogrožene otroke, kasneje pa za šolske.»

»Kaj menite, koliko otrok bo letovalo in kolikšna bo cena letovanja?«
Cena za omenjena zdravstvena letovanja bo znašala 10.700 dinarjev in bodo starši prispevali le toliko, kolikor otrok bodo zmogli. Prvi otroci bodo zapustili svoje domove 29. maja. Predšolskih otrok bo letovalo okrog 200,

šolskih pa 620, in sicer 540 na Stanjaku, 70 v Savudriji, 60 pa na Planini.

»Kako pa je poskrbljeno za letovanje zdravih otrok?«

»Letovanja teh otrok bodo v glavnem pod šotiri in bodo trajala teden, dva ali tri. Organizirajo jih najrazličnejša društva in organizacije, kot so organizacija OO ZB, okrajna gasilska zveza, telesovzgojna društva, društva prijateljev mladine, poštinska zveza in taboriške organizacije. Kranjski letovanj bodo znani konec ma-

ja. V okviru vsakoletne zamenjave avstrijskih otrok z našimi bo 38 šolskih otrok odšlo v Avstrijo v Grabelsdorf. V taboru »Šutjska« na Plitvskem jezeru v Jajcu pa bo letovalo 20 pionirjev iz osemletke »France Prešeren«, ki jim bo to kot nagrada za delo in uspehe njihovega pionirskega odreda v zadnjem šolskem letu.»

Vsi otroci, ki bodo odšli na letovanja, bodo zdravstveno pregledani, za njihove vodilce pa je kranjsko Društvo prijateljev mladine organiziralo še poseben seminar.

M. F.